

2008 kovo 31

ISSN 1392-6098

Nr. 6 / 294

Lietuvos
Katalikų Bažnyčios
informacijos centro
leidinys

Bažnyčios žinios

Popiežius

Popiežius Benediktas XVI PAMOKSLAS PER 2008 M. KRIZMOS ŠV. MIŠIAS	2
PAMOKSLAS PER 2008 M. PASKUTINĖS VAKARIENĖS ŠV. MIŠIAS	3
PAMOKSLAS PER 2008 M. VELYKNAKČIO ŠV. MIŠIAS	5
2008 M. VELYKŲ ŽINIA	7

Popiežiaus katechezės

Benediktas XVI KATECHEZĖS APIE ŠVENTĄJĮ AUGUSTINĄ (IV–V)	8
---	---

Lietuvos vyskupai

LIETUVOS VYSKUPŲ LAIŠKAS GYVYBĖS DIENOS PROGA	12
---	----

Bažnyčia Lietuvoje

Lietuvos Vyskupų Konferencijos Pirmininko kreipimasis dėl prekybos įmonių darbo Velykų sekmadienį	13
Vilniaus arkivyskupijos kurijos komunikatas	14
Europos II lietuvių katalikų dvasininkų suvažiavimas	14
Kaišiadorių vyskupijos kunigų susirinkimas	15
Vilniuje susitiks Europos jaunimas	16
Pirmoji „Socialinių seminarų“ ciklo tarptautinė konferencija	17

Homilijos

VARTAI Į GYVENIMĄ IV Velykų sekmadienis	21
DIEVO DARBAI V Velykų sekmadienis	22

Bažnyčia pasaulyje

Didysis tridienis Vatikane	23
----------------------------	----

Papilio g. 5
44275 Kaunas, Lietuva
Telefonai: (37) 32 38 53, 32 27 58
Telefaksas (37) 32 38 53
El. paštas lkbic@lcn.lt
www.katalikai.lt

Popiežius Benediktas XVI

Pamokslas per 2008 m. Krizmos šv. Mišias

Brangūs broliai ir seserys!

Krizmos Mišios kasmet akina mus vėl įžengti į mūsų kunigiškųjų šventimų dieną ištartą „taip“ į Dievo kvietimą. „*Adsum – štai aš*“, – sakėme kaip ir Izaijas, išgirdęs klausantį Dievo balsą: „Ką man siūsti? Kas gi bus mūsų pasiuntinys?“ „Štai aš, siųsk mane!“ – atsakė Izaijas (*Iz 6, 8*). Tada pats Viešpats, pasitelkdamas vyskupo rankas, uždėjo ant mūsų rankas, ir mes atidavėme save jo misijai. Po to ėjome įvairiais mūsų pasaulio nužymėtais keliais. Ar visada galime patvirtinti tai, ką po ilgų dažnai varginančio ir kančios lydimo tarnavimo Evangelijai metų korintiečiams parašė Paulius: „Štai kodėl, iš Dievo gailestingumo turėdami šią tarnystę, nenuleidžiame rankų“ (*2 Kor 4, 1*). „Nenuleidžiame rankų.“ Melskime šią dieną, kad mūsų uolumas vis išsipliekstų ir visada būtų palaikomas Evangelijos gyvosios ugnies.

Didysis ketvirtadienis taip pat duoda progą savęs vis iš naujo paklausti: kokiam dalykui pasakėme „taip“? Ką reiškia „būti Jėzaus Kristaus kunigu“? Mūsų mišiolio antroje Eucharistijos maldoje, suredaguotoje Romoje veikiausiai jau antrojo amžiaus pabaigoje, kunigiškosios tarnybos esmė apibūdinama žodžiais, Pakartoto Įstatymo knygoje (*18, 5.7*) nusakančiais Senojo Testamento kunigystės esmę: *astare coram te et tibi ministrare*. Taigi kunigystės esmę sudaro dvi užduotys: pirmiausia „stovėti Viešpaties akivaizdoje“. Pakartoto Įstatymo knygoje apie tai skaitome ankstesnio potvarkio kontekste – kunigai negavo Šventosios žemės dalies, jie gyveno iš Dievo ir Dievui. Jie neužsiimdavo būtinais kasdieniais darbais, kad save išlaikytų. Jie buvo pašaukti „stovėti Viešpaties akivaizdoje“ – žvelgti į Jį, būti Jam skirti. Tad šiais žodžiais galiausiai būdavo žymimas gyvenimas Dievo artybėje ir taip pat tarnyba atstovaujant kitiems. Kaip kiti dirbdavo žemę, iš kurios gyvendavo ir kunigas, lygiai taip pastarasis laikydavo pasaulį atvirą Dievui, turėdavo gyventi žvelgdamas į Jį. Eucharistijos maldoje šiais žodžiais, einančiais iškart po atnašų perkeitimo, Viešpačiui įžengus į besimeldžiančią bendruomenę, parodoma, kad dabar esame Dievo akivaizdoje, taigi nurodoma į Eucharistiją kaip kunigiškojo gyvenimo centrą. Bet ir tuo reikšmė neapsiriboja. Valandų liturgijos himne, kuriuo gavėnios metu pradedama Skaitymų valanda – Valanda, kurią vienuoliai kadaise Dievo akivaizdoje ir atstovaudami žmonėms recituodavo naktinėmis valandomis, viena iš gavėnios meto užduočių nusakoma šiuo imperatyvu:

arctius perstemus in custodia – karščiau būkime budrūs. Sirų vienuolystės tradicijoje vienuoliais vadinami „tie, kurie stovi“, stovėjimas būdavo budrumo išraiška. Tai, kas čia laikoma vienuolių užduotimi, teisėtai galime laikyti ir kunigiškosios misijos išraiška bei tinkamu žodžių iš Pakartoto Įstatymo knygos aiškinimu: kunigas turi būti tas, kuris budi. Jis privalo būti budrus slegiančių blogio galybių akivaizdoje. Jis turi išlaikyti pasaulį budrų Dievui. Privalo būti tas, kuris stovi nesilenkdamas laiko srovėms. Stovėti tiesoje. Būti įsipareigojęs gėriui. Stovėti priešais Viešpatį giliausia prasme taip pat yra imtis atsakomybės už žmogų Viešpaties akivaizdoje taip, kaip ir jis imasi atsakomybės už mus Tėvo atžvilgiu. Ir tai turi būti atsakomybės ėmimasis už jį, Kristų, už jo žodį, jo tiesą bei jo meilę. Kunigas turi stovėti tiesiai, nebijodamas ir pasirengęs dėl Viešpaties priimti panieką, kaip apie tai pasakojama *Apaštalų darbuose*: jie džiaugėsi, „kad dėl Jėzaus vardo užsitarnavo panieką“ (*Apd 5, 41*).

Pažvelkime dabar į pasakymo „stovėti tavo akivaizdoje ir tau tarnauti“, iš Senojo Testamento įtraukto į antrąją Eucharistijos maldą, antrą dalį. Kunigas turi būti tiesus, budrus, tiesiai stovintis asmuo. Prie visa to dar pridedamas tarnavimas. Senojo Testamento tekste šiam žodžiui tenka iš pagrindų ritualinė reikšmė: kunigai turėdavo atlikti visus Įstatymo numatytus kulto veiksmus. Bet tokia ritualinė veikla laikyta tarnyste, pareiga tarnauti, ir tai parodo, kokia dvasia šie veiksmi turėdavo būti atliekami. Įtraukiant žodį „tarnauti“ į Eucharistijos maldą šios sąvokos liturginė reikšmė tam tikru būdu perimama – paisant krikščioniškojo kulto naujybės. Tai, ką kunigas švenčiant Eucharistiją daro, yra tarnavimas – tarnavimas Dievui ir tarnavimas žmogui. Tėvui Kristaus teikto kulto esmė yra jo savęs atidavimas žmonėms iki galo. Kunigui privalu į tokį kultą, tokį tarnavimą įsirikiuoti. Šia prasme žodis „tarnauti“ apima daug matmenų. Prie to pirmiausia neabejotinai priklauso deramas liturgijos ir sakramentų šventimas, įsitraukiant į tai savo vidumi. Turime mokyti vis geriau suvokti šventosios liturgijos esmę, su ja gyvai suartėti, idant ji taptų mūsų kasdienio gyvenimo siela. Deramai švenčiant, savaime randasi *ars celebrandi*, menas švesti. Čia neturi būti nieko dirbtina. Jei liturgija yra pagrindinė kunigo užduotis, tai šitai taip pat reiškia, kad malda yra prioritetas dalykas, kurio vis iš naujo ir vis giliau būtina mokyti Kristaus ir visų šventųjų mokykloje. Kadangi krikščioniškoji liturgija visada iš esmės yra ir skelbimas, mums privalo gerai pažinti Dievo žodį, jį mylėti ir juo gyventi: tik tada galėsime jį tinkamai aiškinti. „Tarnauti Viešpačiui“ – kunigiškoji tarnystė pirmiausia reiškia mokyti pažinti Viešpatį jo žodyje ir supažindinti su Juo visus, kuriuos Jis mums yra patikėjęs.

Galiausiai tarnavimas apima dar du aspektus. Niekas nėra arčiau šeiminingo kaip tarnas, kuriam prieinamos privačiausios jo gyvenimo sritys. Šia prasme „tarnauti“ reiškia buvimą šalia, reikalauja artumo. Tokį artumą lydi ir pavojus – tai, kad mūsų nuolatos sutinkama šventybė taps mums įpročiu. Tada išnyksta pagarbi baimė. Įpročio veikiami nebejuntame to, kad Jis yra čia ir dabar, su mumis kalba, mums save dovanoja, didingumo, naujumo bei įstabumo. Su tokiu prie šios ypatingos tikrovės pripratimu, su širdies abejingumu turime be perstojo kovoti, nuolatos pripažindami savo nepakankamumą ir malonę, kad Jis taip atiduoda save mums į rankas. Tarnauti, vadinasi, būti arti, bet pirmiausia tai taip pat reiškia būti klusniam. Tarnas vadovaujasi žodžiais: „Tebūna ne mano, bet tavo valia!“ (Lk 22, 42). Šiais žodžiais Jėzus Alyvų sode lemtingai grūmėsi su nuodėme, su nupuolusios širdies maištu. Adomo nuodėmė buvo tai, kad jis norėjo įgyvendinti ne Dievo, bet savo valią. Žmonija visada jaučia pagundą trokšti būti visiškai autonomiška, laikytis vien savo valios ir tikėti, kad tik tada esame laisvi; kad tik tokia beribė laisvė lemia, kad žmogus bus visiškai žmogumi. Bet tada stojame prieš tiesą. Juk laisvė reiškia, kad ja turime dalytis su kitais ir kad laisvi galime būti tik bendrystėje su jais. Ši su kitais besidalijama laisvė gali būti tikra laisvė tik tuomet, kai įžengiame į tai, kas sudaro laisvės matą, – būtent į Dievo valią. Šis pamatinis klusnumas, esantis kiekvieno žmogaus būties dalimi, dar konkretnesnis tampa kunigo atveju: skelbiame ne save, bet Jį ir Jo žodį, kurio negalėjome patys išsigalvoti. Kristaus žodį skelbiame tinkamai tik vienydamiesi su jo Kūnu. Mūsų klusnumas yra tikėjimas kartu su Bažnyčia, mąstymas ir kalbėjimas kartu su Bažnyčia, tarnavimas su ja. Nuo to neatsiejama tai, ką Jėzus išpranašavo Petru: „Kitas tave ves, kur nenori“ (plg. Jn 21, 18). Toks leidimasis būti vedamam ten, kur nenori, yra esminis mūsų tarnavimo matmuo, ir būtent tai padaro mus laisvus. Taip, prieštaraujant mūsų idėjoms bei sumanymams, vedami patiriame naują dalyką – Dievo meilės turtingumą.

„Stovėti Jo akivaizdoje ir Jam tarnauti“ – kaip pasaulio tikrasis vyriausiasis Kunigas, Jėzus Kristus šioms žodžiams suteikė iki tol neįsivaizduojamą gelmę. Jis, kuris kaip Sūnus buvo ir yra Viešpats, panoro tapti Dievo tarnu, numatytu Izajjo knygos regėjime. Jis panoro būti visų tarnas. Visą savo vyriausiąją kunigystę jis pavaizdavo kojų mazgojimu gestu. Šiuo meilės iki galo gestu jis mazgoja mūsų purvinas kojas, tarndamas nusižeminęs nuvalo nuo mūsų puikybės negalią, taip padarydamas mus gebančius tapti Dievo bendrataliais. Jis nužengė žemyn, ir tikrasis žmogaus kilimas dabar įmanomas leidžiantis kartu su Juo žemyn ir pas Jį. Jo išaukštinimas yra kryžius. Ir didžiausias nusileidimas – kaip meilė, skatinanti eiti iki galo, – kartu

yra aukščiausias pakilimo taškas, tikrasis žmogaus „išaukštinimas“. „Stovėti jo akivaizdoje ir Jam tarnauti“ – dabar tai reiškia įžengti į Dievo tarno pašaukimą. Eucharistija, kaip Kristaus nužengimo ir pakilimo sudabartinimas, visada kreipia nuo savęs į daugialypius meilės kupino tarnavimo artimui būdus. Prašykime šiandien Viešpaties dovanoti mums gebėjimą vėl šia prasme atsakyti „taip“ į Jo kvietimą: „Štai aš, siųsk mane, Viešpatie!“ (Iz 6, 8). Amen.

Pamokslas per 2008 m. Paskutinės vakarienės šv. Mišias

Brangūs broliai ir seserys!

Savo pasakojimą apie tai, kaip Jėzus mokiniams mazgojo kojas, šventasis Jonas pradeda ypač iškilminga, beveik liturgine kalba. „Tai buvo prieš Velykas. Jėzus, žinodamas, jog atėjo valanda jam iš šio pasaulio keliauti pas Tėvą, ir mylėdamas savuosius pasaulyje, parodė jiems savo meilę iki galo“ (Jn 13, 1). Atėjo Jėzaus „valanda“, į kurią nuo pradžių krypo jo veikla. Šios valandos turinį Jonas nusako dviem sąvokomis: iškeliavimo (*metabainein, metabasis*) ir meilės (*agape*). Abi sąvokos viena kitą aiškina, abiem Jėzaus Pascha – kryžius ir prisikėlimas, nukryžiuavimas ir išaukštinimas – apibūdinama kaip „iškeliavimas“ į Dievo šlovę, „iškeliavimas“ iš pasaulio pas Tėvą. Nėra taip, kad Jėzus, trumpai apsilankęs pasaulyje, tiesiog vėl paprasčiausiai būtų iškeliavęs ir sugrįžęs pas Tėvą. Iškeliavimas yra perkeitimas, nepaliekantis nuošalyje ir Jo kūno, Jo žmogiškosios būties. Ant kryžiaus, save atiduodamas, Jis tarsi perlydomas bei perkeičiamas taip, kad ima egzistuoti būdu, leidžiančiu visada būti pas Tėvą ir kartu pas žmones. Kryžių, nužudymo aktą, Jis paverčia dovanojimo, meilės iki galo aktu. Pasakymu „iki galo“ Jonas iš anksto primena paskutinius Jėzaus žodžius ant kryžiaus: viskas padaryta iki galo, viskas „atlikta“ (Jn 19, 30). Jo meilės dėka kryžius tampa *metabasis*, žmogiškosios būties virtimu būtimi, dalyvaujant Dievo šlovėje. Į šį perkeitimą Jis mus visus įtraukia, taip įtraukdamas į perkeičiančią savo meilės jėgą, kad, būnant kartu su Juo, mūsų gyvenimas virsta „iškeliavimu“ ir perkeitimu. Taip įgyjame atpirkimą – dalyvavimą amžinojoje meilėje, būklę, kurios trokštame visa savo esybe.

Šis esminis Jėzaus valandos vyksmas simboliškai, kaip mėgo pranašai, pavaizduotas kojų mazgojimo aktu. Jėzus čia konkrečiu veiksmu iškelia aikštėn tai, kas Laiško filipiečiams didžiajame himne apie Kristų nurodyta

kaip Kristaus slėpinio turinys. Jėzus nusivelka šlovės drabužius, persijuosia nusizeminimo „rankšluosčiu“ ir pasidaro lyg vergas. Jis numazgoja purvinas savo mokinių kojas, taip padarydamas juos gebančius dalyvauti dangiškajame pokylyje, į kurį Jis juos kviečia. Kultinius ir išorinius nuplovimus, padarančius žmogų švarų per ritualą, tačiau paliekantį jį tokį, koks jis yra, dabar pakeičia kitokia maudynė: Jis padaro mus švarius savo žodžiu ir meile, savo paties dovanojimu. „Jūs jau esate švarūs dėl žodžio, kurį jums kalbėjau“ (Jn 15, 3). Savo žodžiu Jis numazgoja mus vis iš naujo. Taip, priimami meditacijos, maldos ir tikėjimo dvasia, Jėzaus žodžiai išskleidžia mumyse savo valančiąją jėgą. Diena iš dienos esame uždengiami daugerio po purvo, tuščių žodžių, prietarų, skurdaus ir klaidingo mokyto; įvairiopus pusinės tiesos arba ir atvira netiesa be perstojo sunkiasi į mūsų giliausią vidų. Visa aptemdo bei suteršia mūsų sielą, kelia mums grėsmę, nes tampame nebepajėgūs siekti tiesos ir gėrio. Priimami įdėmia širdimi, Jėzaus žodžiai pasirodo kaip tikras sielos bei vidinio žmogaus numazgojimas, nuplovimas. Štai kam mus kviečia Evangelija apie kojų mazgojimą – vis iš naujo leisti būti numazgojamam šiuo švariu vandeniu bei padaryti save galintį sėsti už stalo kartu su Dievu ir broliais. Tačiau iš kareivio ietimi perdurto Jėzaus šono ištekėjo ne tik vandens, bet ir kraujo (Jn 19, 34; plg. 1 Jn 5, 6.8). Jėzus ne tik kalbėjo, paliko ne tik žodžius. Jis save dovanojo. Jis numazgoja mus šventąja savo kraujo galia, t. y. savęs atidavimu „iki galo“, iki kryžiaus. Jo žodis daugiau negu paprastas kalbėjimas; tai kūnas ir kraujas „už pasaulio gyvybę“ (Jn 6, 51). Šventuosiuose sakramentuose vis iš naujo pasilenkia prie mūsų kojų ir mus mazgoja. Prašykime Jo, kad šventasis maudymas jo meile mus vis giliau persmelktų ir per tai padarytų tikrai švarius!

Įdėmiai išiklausydami į Evangeliją, kojų mazgojimo įvykyje galime išžiūrėti du skirtingus aspektus: mazgojimas, Jėzaus dovanojamas mokiniams, pirmiausia yra tiesiog Jo paties veiksmas – tai švarumo, jiems siūlomo gebėjimo bendrauti su Dievu dovana. Tačiau tada dovana virsta pavyzdžiu, užduotimi daryti tą patį vienas kitam. Bažnyčios tėvai ši dvejopą kojų mazgojimo aspektą išreiškė žodžiais *sacramentum* ir *exemplum*. *Sacramentum* šiame kontekste reiškia ne vieną iš septynių sakramentų, bet visą Kristaus slėpinį nuo įsikūnijimo iki kryžiaus ir prisikėlimo: ši visuma tampa gydanti ir pašventinanti jėga, žmones perkeičianti jėga, tampa mūsų *metabasis*, mūsų perkeitimu į naują būties formą, atsiveriant Dievui ir bendraujant su juo. Tačiau ši nauja būtis, kurią jis mums be jokio mūsų nuopelno dovanoja, mumyse turi virsti naujo gyvenimo dinamika. Dovanos ir pavyzdžio visuma, mūsų atrandama pasakojime apie kojų mazgojimą, apskritai būdinga krikščionybės esmei. Krikščionybė, palyginti su moralizmu, yra di-

desnis ir visiškai kitoks dalykas. Pradžioje yra ne mūsų darbas, mūsų moralinis pajėgumas. Krikščionybė pirmiausia yra dovana: Dievas dovanoja save mums – jis dovanoja ne kokį nors dalyką, bet save. Ir tai vyksta ne tik pradžioje, mūsų atsivertimo akimirsnį. Jis nuolat lieka tuo, kuris save dovanoja. Jis vis iš naujo siūlo mums savo dovanas. Visada yra pirma mūsų. Todėl pagrindinis buvimo krikščionimi aktas yra Eucharistija – dėkingumas už buvimą apdovanotam, džiaugimasis nauju gyvenimu, kurį Jis mums duoda.

Vis dėlto nesame pasyvūs dieviškojo gerumo gavėjai. Dievas apdovanoja mus kaip asmeninius bei gyvus partnerius. Dovanotoji meilė yra „visų mylėjimo“ dinamika, ji trokšta būti mumyse iš Dievo kylančiu nauju gyvenimu. Taip galime suprasti žodžius, pasakojimo apie kojų mazgojimą pabaigoje Jėzaus adresuojamus mokiniams ir mums visiems: „Aš jums duodu naują įsakymą, kad jūs vienas kitą mylėtumėte: kaip aš jus mylėjau, kad ir jūs taip mylėtumėte vienas kitą“ (Jn 13, 34). „Naujo įsakymo“ esmė – ne nauja ir sunki norma, kurios iki šiol nebuvo. Naujo įsakymo esmė – mylėti kartu su Juo, kuris pirmas mus pamilo. Taip turėtume suprasti ir Kalno pamokslą. Juo Jėzus nedavė naujų įsakymų, kurie būtų buvę būtini dėl iškilesnio negu ankstesnis humanizmo. Kalno pamokslas yra pastangų darytis panašiam į Kristų (plg. *Fil 2, 5*) kelias, vidinio apvalymo kelias, vedantis mus į bendrą su Juo gyvenimą. Naujas dalykas yra dovana, kuria esame įvesdinami į Kristaus nusistatymą. Jei į tai atsižvelgiame, suvokiame, kaip toli esame nuo šios Naujojo Testamento naujybės, koks menkas esame meilės bendrystėje su Jo meile pavyzdys žmonijai. Taigi nesame dar jai įrodę meilėje besirodančios krikščioniškosios tiesos įtikimumo. Todėl juo karščiau prašykime Viešpatį, kad padarydamas švarius subrandintų mus naujam įsakymui.

Kojų mazgojimo Evangelijos epizode Jėzaus pokalbis su Petru kreipia į dar vieną krikščioniškosios gyvenimo praktikos ypatybę, kuriai baigdami dabar skirsime dėmesio. Petras iš pradžių nenorėjo Viešpačiui leisti mazgoti kojų: toks santykio apgrėžimas, tai, kad Mokytojas – Jėzus – mazgoja kojas, kad Viešpats atlieka vergo užduotį, iš pagrindų prieštaravo jo pagarbiai laikysenai Jėzaus atžvilgiu bei jo turėtam santykio tarp mokytojo ir mokinio supratimui. „Tu nemazgosi man kojų per amžius!“ – aistringai, kaip jam būdinga, sako Petras (Jn 13, 8). Pilypo Cezarėje po išpažinimo, kad Jėzus yra Dievo Sūnus, toks pat nusistatymas paakino jį paprieštarauti Jam, prabilusiam apie paniekimus ir kryžių. „Nieku gyvu, Viešpatie, tau neturi taip atsitikti!“ – kategoriškai pareiškia Petras (*Mt 16, 22*). Jo turėtas Mesijo įsivaizdavimas buvo paženklintas didybės, dieviškojo didingumo. Jam teko vis iš naujo mokytis, jog Dievo

didybė skiriasi nuo mūsų didybės įsivaizdavimo; jos esmė – nusileidimas žemyn, nuolankus tarnavimas, radikali meilė iki visiško savęs apiplėšimo. Mums irgi būtina vis iš naujo to mokytis, nes paprastai trokštame ne kančios, bet sėkmės Dievo; nes neįstengiame pastebėti, jog ganytojas ateina kaip avinėlis, kuris save atiduoda ir taip mus atveda prie tikros kaimenės.

Taigi Viešpats Petruui sako, jei šis neleisias mazgoti savo kojų, negalės turėti su Juo dalies. Tada Petras iškart primygtinai reikalauja, kad jam taip pat būtų numazgotos rankos ir galva. Po to eina slėpiningi Jėzaus žodžiai: „kas išsimaudęs, tam nėra reikalo praustis, nebent kojas nusi-mazgoti“ (Jn 13, 10). Jėzus čia primena apsiplovimą, kurį mokiniai, paisydami ritualinių nuostatų, jau yra atlikę; norint dalyvauti vakarienėje, tereikėjo nusimazgoti kojas. Tačiau čia neabejotinai glūdi gilesnė reikšmė. Kas norima pasakyti? Patikimai nežinome. Bet kuriuo atveju galime konstatuoti, jog kojų mazgojimas viso skyriaus prasminiame kontekste kreipia ne į paskirą sakramentą, bet į visą *sacramentum Christi* – į jo išganomąjį darbą, nužengimą ligi kryžiaus, jo meilę ligi galo, kuri mus padaro švarius ir gebančius bendrauti su Dievu. Tokią maudymosi ir kojų mazgojimo perskyrą taip pat galima suvokti kaip Bažnyčios gyvenimo užuominą – užuominą, kurią Jonas norėjo perteikti savo meto bendruomenei. Todėl atrodo aišku, kad maudynė, galutinai mus nuprausianti ir nebebūtina pakartoti, yra krikštas – panirimas į Kristaus mirtį ir prisikėlimą, iš pagrindų perkeičiantis mūsų gyvenimą ir suteikiantis jam naują išliekamą tapatybę, jei jos nenumetame į šalį, kaip tai padarė Judas. Bet net ir turint šią naują išliekamą tapatybę, tam, kad galėtume su Jėzumi sėdėti už stalo, mums būtinas „kojų mazgojimas“. Kas turima galvoje? Mano nuomone, raktą į supratimą mums duoda pirmasis Jono laiškas. Ten skaitome: „Jei sakytume, jog neturime nuodėmės, klaidintume patys save, ir nebūtų mumyse tiesos. Jeigu išpažįstame savo nuodėmes, jis ištikimas ir teisingas, kad atleistų mums nuodėmes ir apvalytų mus nuo visų nedorybių“ (1 Jn 1, 8 ir t.). Mūsų kojos turi būti „numazgotos“, turime būti apvalyti nuo kasdienių nuodėmių ir todėl išpažinti nuodėmes. Kaip tai tiksliai buvo daroma Jono bendruomenėje, nežinome. Tačiau kryptis, rodoma Petruui skirtų Jėzaus žodžių, akivaizdi: norėdami galėti kartu su Jėzumi Kristumi sėdėti už stalo, turime būti nuoširdūs. Turime pripažinti, kad nusidedame, net ir kaip pakrikštytieji, turėdami naują tapatybę. Mums reikia išpažinties, įgijusios Sutaikinimo sakramento pavidalą. Per ją Viešpats mums vis iš naujo numazgoja kojas, ir tada galime kartu su juo sėsti už stalo.

Bet per tai prasmę įgyja ir žodžiai, kuriais Viešpats išplečia *sacramentum* iki *exemplum*, dovanos, tarnavimo broliui: „Jei tad aš – Viešpats ir Mokytojas – numazgojau

jums kojas, tai ir jūs turite vieni kitiems kojas mazgoti“ (Jn 13, 14). Turime mazgoti vieni kitiems kojas eidami kasdienės abipusiškos meilės tarnystę. Tačiau turime mazgoti kojas ir nuolatinio atleidimo vieni kitiems prasme. Viešpaties mums atleista kaltė yra nepalyginamai didesnė už visus nusižengimus, kuriuos mums gali padaryti kiti (plg. Mt 18, 21–35). Taip daryti mus akina Didysis ketvirtadienis: negalime leisti, kad pyktis ant artimo giliai apnuodytų sielą. Jis akina nuolatos valyti savo atmintį ir nuoširdžiai atleisti mazgojant vieni kitiems kojas, kad galėtume bendrai įžengti į Dievo pokylį.

Didysis ketvirtadienis yra dėkingumo bei džiaugsmo dėl Viešpaties mums paruoštos didžiulės meilės ligi galo dovanos. Melskime šią valandą Viešpatį, kad dėkingumas ir džiaugsmas virstų mumyse galia mylėti kartu su jo meile. Amen.

Pamokslas per 2008 m. Velyknakčio šv. Mišias

Brangūs broliai ir seserys!

Savo atsisveikinimo kalbose Jėzus apie savo būsimą mirtį bei prisikėlimą mokiniams paskelbė slėpingu pasakymu. Jis sako: „Aš iškeliauju ir vėl grįšiu pas jus“ (Jn 14, 28). Mirti – tai iškeliauti. Net jei mirusiojo kūnas dar pasilieka, jis pats jau yra iškeliaaves į nežinomybę, ir mes negalime ten jo palydėti (plg. Jn 13, 36). Tačiau Jėzaus atveju esama nepakartojamos, pasaulį keičiančios naujybės. Iškeliaavimas mirštant yra galutinis, grįžti nebeįmanoma. Tačiau Jėzus apie savo mirtį sako: „Aš iškeliauju ir vėl grįšiu pas jus.“ Kaip tik iškeliaudamas, jis sugrįžta. Jo iškeliaavimas atveria visiškai naują bei didingesnį jo buvimo čia ir dabar būdą. Mirdamas jis įžengia į Tėvo meilę. Ji, mirtis, yra meilės aktas. O meilė yra nemirtinga. Todėl jo iškeliaavimas virsta nauju sugrįžimu, gilesne ir nesibaigiančia buvimo čia ir dabar forma. Savo žemiškajame gyvenime Jėzus, kaip ir mes, buvo saistomas išorinių mūsų fizinės egzistencijos – tam tikros vietos, tam tikro laiko – sąlygų. Kūniškumas mūsų egzistenciją riboja. Negalime vienu metu būti vienoje ir kitoje vietoje. Mūsų laikas baiginis. O tarp „aš“ ir „tu“ stovi kitoniškumo siena. Žinia, mylėdami kaip nors galime įžengti į kito egzistenciją. Vis dėlto buvimo kitoniškam barjeras lieka neįveikiamas. Tuo tarpu Jėzus, dabar visiškai perkeistas meilės akto, tokių barjerų bei ribų nevaržomas. Jis gali ne tik išoriškai ateiti pro užrakintas duris, kaip pasakojama evangelijose (plg. Jn 20, 19). Jis taip pat gali pereiti vidines „aš“ ir „tu“ duris, įeiti pro užrakintas „vakar“ ir

„šandien“, „anuomet“ ir „rytoj“ duris. Kai jo iškilmingo įžengimo į Jeruzalę dieną graikų grupė panorė jį pamatyti, jis jiems atsakė palyginimu apie kviečio grūdą, turėjusį, kad duotų vaisių, pereiti mirtį. Taip išpranašavo savo paties likimą: jis nenorėjo tiesiog kelias minutes pakalbėti su vienu ar kitu graiku. Per savo kryžių, per savo iškeliavimą, per savo kaip kviečio grūdo mirtį jis tikrai atėjo pas graikus, taip, kad jie galėtų jį pamatyti bei palytėti per tikėjimą. Jo iškeliavimas tampa tokiu sugrįžimu, kad Priskėlusysis yra čia ir dabar tarp visų, yra čia ir dabar vakar, šiandien ir per amžius, aprėpdamas visus laikus ir vietas. Dabar jis gali pereiti „aš“ ir „tu“ skiriančią kitoniškumo sieną. Taip nutiko Pauliui, savo atsivertimo ir krikšto vyksmą nusakančiam tokiais žodžiais: „Aš gyvenau, tačiau nebe aš, tačiau gyvena manyje Kristus“ (Gal 2, 20). Dėl Priskėlusiojo sugrįžimo Paulius įgyja naują tapatybę. Jo uždaras „aš“ atveriamas. Jis gyvena dabar bendrystėje su Jėzumi Kristumi, didžiajame tikinčiųjų, tapusių, pasak jo, viena Kristuje (Gal 3, 28), „Aš“.

Mieli bičiuliai, per tai išryškėja, kad slėpiningi Jėzaus žodžiai Paskutinės vakariinės kambaryje šiandien jums – krikšto galia – vėl tampa dabartimi. Per krikštą Viešpats pro jūsų širdies duris įžengia į jūsų gyvenimą. Nebestovime vienas šalia kito ar vienas priešais kitą. Jis įeina pro visas šias duris. Štai kas yra krikštas: Jis, Priskėlusysis, sugrįžta, sugrįžta pas jus ir savo gyvenimą sujungia su jūsų, kreipia jus į atvirą savo meilės liepsną. Jūs tampate viena, viena su juo ir per tai viena tarpusavyje. Iš pirmo žvilgsnio tai gali atrodyti labai teoriška ir ne-realu. Juo labiau gyvenate pakrikštytojo gyvenimą, juo labiau galite patirti šių žodžių tiesą. Pakrikštyti, tikintys žmonės niekada nėra tikrai svetimi vienas kitam. Mus gali skirti žemynai, kultūros, socialinės situacijos, istoriniai atstumai. Tačiau susitikdami atpažįstame vienas kitą remdamiesi tuo pačiu Viešpačiu, tuo pačiu tikėjimu, ta pačia viltimi, ta pačia mus ugdančia meile. Tada suvokiame, kad mūsų gyvenimo pamatas toks pats. Kad galiausiai šaknijamės toje pačioje tapatybėje, visus išorinius skirtumus, kad ir kokie jie būtų dideli, padarančioje nereikšmingus. Tikintieji niekada nėra visiškai svetimi vieni kitiems. Mus vienija mūsų giliausioji tapatybė – Kristus mumyse. Tad tikėjimas yra meilės ir susitaikymo pasaulyje galia: tolybė įveikta, Viešpatyje visi tapome vieni kitiems artimi (plg. Ef 2, 13).

Šią giliausią krikšto, kaip naujos tapatybės dovanos, prigimtį Bažnyčia perteikia sakramentu, pasitelkdama juslinius elementus. Pagrindinis krikšto elementas yra vanduo; po jo eina šviesa, ypač paveikiai išskylanti aikštėn Velyknakčio liturgijoje. Labai trumpai apžvelkime šiuos elementus. *Laiško žydams* baigiamajame skyriuje kalbant apie Kristų tiesiogiai apie vandenį neužsimenama, tačiau vandens slėpinys ir jo simbolinė reikšmė išryškėja iš šio

pasakymo ryšio su Senuoju Testamentu. Ten skaitome: „Ramybės Dievas amžinosios Sandoros krauju išveda iš numirusių didįjį avių Ganytoją – mūsų Viešpatį Jėzų Kristų“ (plg. 13, 20). Šiame sakinyje ataidi žodžiai iš *Izaijo knygos*, kur Mozė vadinamas ganytoju, Viešpaties išvestu per vandenį, per jūrą (plg. 63, 11). Jėzus iškyla prieš akis kaip naujas, galutinis Ganytojas, iki galo atbaigiantis tai, ką yra padaręs Mozė: Jis išveda mus iš mirtinų jūros vandenų, iš mirties vandenų. Sykiu galime prisiminti, kad Mozė, įdėtas į pintinę, motinos buvo paleistas į Nilą ir Dievo apvaizdos dėka ištrauktas iš vandens, iš mirties sugražintas į gyvenimą ir dėl to, būdamas pats išgelbėtas iš mirties vandenų, galėjo pats kitus pervesti per mirties jūrą. Jėzus dėl mūsų nužengė į tamsius mirties vandenis. Tačiau savo krauju, pasak *Laiško žydams*, Jis iš mirties buvo išvestas: jo meilė susivienijo su Tėvo meile, ir kaip tik dėl to iš mirties gelmių galėjo pakilti į gyvenimą. O dabar jis iš mirties į tikrąjį gyvenimą ištraukia mus. Šitai vyksta per krikštą: jis traukia mus aukštyn prie savęs, įtraukia mus į tikrąjį gyvenimą. Jis veda mus per dažnai tokią tamsią istorijos jūrą, kurios sumaištys bei pavojai neretai grasina paskandinti. Krikšto metu jis mus tarsi paima už rankos ir per šių dienų Raudonąją jūrą įveda į nepraeinantį, tikrą ir teisingą gyvenimą. Tvirtai laikykimės jo rankos! Kad ir kas atsitiktų ar mums nutiktų, nepaleiskime jo rankos! Tada žengsime į gyvenimą vedančiu keliu.

Po vandens minėtinas šviesos ir ugnies simbolis. Grigalius Turietis pasakoja mums apie vienur bei kitur išsilaikiusį paprotį Velyknakčiui švesti naujos ugnies, pasinaudojant kristalu, gauti tiesiai iš saulės – tarsi gauti naujos šviesos ir ugnies iš dangaus, kad nuo jų uždegtų visas metų šviesas ir ugnis. Tai simbolis to, ką švenčiame Velyknaktį. Jėzus Kristus savo radikalia meile, kurioje susilietė Dievo ir žmogaus širdis, tikrai iš dangaus žemėn atnešė šviesą – tiesos ir žmogaus būti perkeičiančios meilės ugnies šviesą. Jis atnešė šviesą, ir dabar mes žinome, kas ir koks yra Dievas. Taip pat žinome, kas yra žmogus, kas ir kam esame mes. Būti pakrikštytam reiškia, kad šios šviesos ugnis įdėta į mūsų vidų. Todėl krikštas ankstyvojoje Bažnyčioje vadintas ir Apšvietimo sakramentu: Dievo šviesa įžengia į mus, ir dėl to patys tampame šviesos vaikais. Šiai kelią mums rodančiai tiesos šviesai nenorime leisti mumyse užgesti. Trokštame sergėti šią šviesą nuo visų galių, norinčių ją užgesinti ir vėl mus sugražinti į Dievo ir pačių savęs nepažinimo tamsą. Tamsa kartkartėmis gali atrodyti patogi. Galiu pasislėpti ir praleisti savo gyvenimą miegodamas. Tačiau pašaukti esame ne tamsai, bet šviesai. Per krikšto pažadus, taip sakant, kasmet vis iš naujo uždegame šią šviesą: taip, tikiu, kad pasaulis ir mano gyvenimas yra ne atsitiktinumo, bet amžinojo proto ir amžinosios meilės vaisius, yra sukurti visagalio Dievo. Taip, tikiu, kad per Jėzų Kristų, jo įsikūnijimą, kryžių ir prisikėlimą pasirodė Dievo veidas; kad Jame ir tarp

mūsų yra Dievas, mus suvienijantis bei vedantis mūsų tikslo – amžinosios meilės link. Taip, tikiu, kad Šventoji Dvasia dovanoja mums tiesos žodį ir apšviečia mūsų širdį; kad Bažnyčios bendruomenėje visi kartu su Viešpačiu esame vienas kūnas ir per tai artinamės prie prisikėlimo bei amžinojo gyvenimo. Viešpats dovanuoja mums tiesos šviesą. Ši šviesa sykiu yra ugnis, iš Dievo kylanti jėga, kuri ne griaua, bet trokšta perkeisti mūsų širdį, idant taptume tikrais Dievo žmonėmis, o jo ramybė imtų veikti šiame pasaulyje.

Ankstyvojoje Bažnyčioje buvo įprasta vyskupui ar kunigui po pamoklo tikintiesiems sušukti: *conversi ad Dominum* – atsigrežkite dabar į Viešpatį. Iš pradžių tai reiškė atsigrežti į rytus – į patekančią saulę, kaip sugrižtančio Kristaus, kurio švęsdami Eucharistiją einame pasitikti, ženklą. Jei tai dėl kokių nors priežasčių būdavo neįmanoma padaryti, tikintieji pasisukdavo į Kristaus paveikslą apsidėje ar į kryžių, vidumi atsigreždami į Viešpatį. Juk galiausiai svarbus kai tik šis vidus, *conversio*, mūsų sielos atsigrežimas į Jėzų Kristų ir per tai į gyvąjį Dievą, tikrąją šviesą. Su tai susijęs kitas šūksnis, dar ir šandien prieš Eucharistijos malda adresuojamas tikinčiųjų bendruomenei: *Sursum corda* – aukštyn širdis, tolyn nuo visokio susitelkimo į savo rūpesčius, savo troškimus, baimes, išsiblaškimus – aukštyn savo širdis, savo vidų! Abiem sušukimais tarsi esame raginami atnaujinti savo krikštą: *conversi ad Dominum* – visada turime išsukti iš klystkelių, kuriais taip dažnai einame savo mąstymu bei elgesiu. Vis iš naujo turime atsigrežti į Tą, kuris yra kelias, tiesa ir gyvenimas. Vis iš naujo turime atsiversti, visu savo gyvenimu pasisukti į Viešpatį. Ir vis iš naujo turime savo širdį leisti išlaisvinti iš mus žemyn traukiančios gravitacijos jėgos ir nuoširdžiai kelti ją aukštyn – į tiesą ir į meilę. Šią valandą dėkokime Viešpačiui, kad jis mus savo žodžio ir šventųjų sakramentų galia gręžia teisinga kryptimi ir kelia mūsų širdį į viršų. Ir melskime: taip, Viešpatie, leisk mums tapti Velykų žmonėmis, tavo meilės ugnies kupiniais šviesos žmonėmis. Amen.

2008 m. Velykų žinia

„*Resurrexi, et adhuc tecum sum. Alleluia!* – Prisikėliau ir visada esu su tavim. Aleliuja!“ Brangūs broliai ir seserys, nukryžiuotas ir prisikėlęs Jėzus šiandien mums iš naujo skelbia šią džiugią žinią – Velykų žinią. Priimkime ją su vidine nuostaba ir padėka.

„*Resurrexi, et adhuc tecum sum.* – Prisikėliau ir visada esu su tavim.“ Šie žodžiai, paimti iš 139 psalmės (eilutė 18b) senosios versijos, suskamba šiandienų šventųjų Mišių

pradžioje. Šiuose žodžiuose Bažnyčia, tekant Velykų saulei, išvelgia paties Jėzaus balsą – Jėzaus, kuris, keldamasis iš numirusių, kupinas laimės bei meilės kreipiasi į Tėvą ir sušunka: mano Tėve, štai aš! Prisikėliau, esu vis dar su tavimi ir visada būsiu; tavo Dvasia manęs niekada neapleido. Dėl to naujaip galime suprasti ir kitas psalmės ištaras: „Jei į dangų užžengčiau, tu tenai būtum, jei Šeole pasikločiau guolį, ir ten tave rasčiau. <...> Juk tau ir pati tamsa – ne tamsybė ir naktis kaip diena tau šviečia“ (Ps 139, 8.12). Iš tiesų: iškilmingame Velyknaktyje tamsa virsta šviesa, naktį maino nesibaigianti diena. Žmogumi tapusio Dievo Žodžio mirtis ir prisikėlimas yra nepranokstamos meilės įvykis, meilės, išlaisvinusios mus iš nuodėmės ir mirties vergijos, pergalė. Šis įvykis pakeitė istorijos eigą, suteikdamas žmogaus gyvenimui neišdildomą ir atnaujintą prasmę bei vertę.

„Prisikėliau ir vis dar bei visados tebesu su tavimi.“ Šiais žodžiais esame kviečiami įsimąstyti į prisikėlusį Kristų, leisdami savo širdyje nuaidėti jo balsui. Savo atperkama auka Jėzus iš Nazareto padarė mus Dievo vaikais, kad dabar ir mes galėtume įsitraukti į slėpinį dialogą tarp Jo ir Tėvo. Mes vis prisimename, ką jis vieną dieną pasakė savo klausytojams: „Viskas man yra mano Tėvo atiduota; ir niekas nepažįsta Sūnaus, tik Tėvas, nei Tėvo niekas nepažįsta, tik Sūnus ir kam Sūnus panorės apsireikšti“ (Mt 11, 27). Šioje perspektyvoje pastebime, jog ištara, Jėzaus šiandien adresuojama Tėvui – „vis dar ir visados tebesu su tavimi“, – susijusi ir su mumis, kurie esame Dievo vaikai ir Kristaus bendraįpėdiniai, jeigu su juo kenčiame, kad su juo būtume pagerbti (plg. Rom 8, 17). Kristaus mirtis ir prisikėlimas lemia, kad ir mes šiandien prisikeliamo naujam gyvenimui, vienu balsu su Juo skelbdami visada norį pasilikti su Dievu, mūsų be galo geru ir gailėstingu Tėvu.

Taip įžengiame į Velykų slėpinio didžiausią gelmę. Įstabus Jėzaus prisikėlimo įvykis iš esmės yra meilės įvykis – Tėvo, atiduodančio savo Sūnų dėl pasaulio išganyto, meilės; Dvasios, prikeliančios Jėzų iš numirusių perkeistu kūnu, meilės; negana to, Tėvo, „vėl apkabinančio“ savo Sūnų bei apsiaučiančio jį savo šlove, meilės; Sūnaus, Dvasios galia grįžtančio pas Tėvą perkeistu žmogiškuoju pavidalu, meilės. Tad iš šiandienų iškilmių, atgaivinančių absoliučią bei nepakartojamą Jėzaus prisikėlimo patirtį, sklinda raginimas atsiversti į meilę, kvietimas gyventi atmetant neapykantą bei egoizmą ir nuolankiai sekti dėl mūsų išganyto paaukoto Avinėlio pėdomis, turėti prieš akis Atpirkėją, kuris yra atgaiva sieloms, „romią ir nuolankią širdį“ (plg. Mt 11, 29).

Broliai ir seserys krikščionys visose pasaulio dalyse, vyrai ir moterys, esantys tikrai atviri tiesai! Nė vienas neužverkite širdies šiai atperkančios meilės visagalybei!

► Popiežiaus katechezės

Jėzus Kristus mirė ir prisikėlė dėl visų: Jis – mūsų viltis! Tikra viltis kiekvienam žmogui. Šiandien, lygiai kaip ir Galilėjoje prieš grįždamas pas Tėvą savo mokinius, prisikėlęs Jėzus siunčia mus liudyti jo viltį patikindamas: štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos (plg. Mt 28, 20). Žvelgdami dvasios akimis į jo perkeisto kūno pašlovintas žaizdų žymes, galime suvokti kančios prasmę bei vertę ir palengvinti daugybę žaizdų, iki mūsų dienų tebekruvinančių žmonių. Jo pašlovintose žaizdų žymėse išvelgiame neišdildomą Dievo begalinio gailestingumo ženklą; pranašas taip apie tai kalba: Jis gydo prislėgtuosius, gina silpnuosius, skelbia laisvę belaisviams, guodžia liūdinčius suteikdamas jiems vietoj gedulo džiugesio aliejaus, vietoj nevilties aukštino giesmę (plg. Iz 61, 1.2.3). Artindamiesi prie Jo su nuolankiu pasitikėjimu, jo žvilgsnyje atrandame atsaką į giliausią mūsų širdies troškimą – pažinti Dievą ir užmegzti su Juo gyvą ryšį, kuris mūsų egzistenciją ir mūsų tarpasmeninius bei socialinius santykius pripildytų Jo meilės. Todėl žmonijai reikia Kristaus: Juo, mūsų viltimi, „esame išgelbėti“ (plg. Rom 8, 24).

Bet kaip dažnai santykiai tarp žmonių, tarp grupių, tarp tautų būna paženklinti ne meilės, bet egoizmo, neteisingumo, neapykantos, prievartos! Tai – žmonijos žaizdos, atviros bei keliančios skausmą kiekviename planetos kampelyje, net jei ir būtų dažnai ignoruojamos ar kartais ir sąmoningai slepiamos; žaizdos, draskančios nesuskaičiuojamų mūsų brolių bei seserų sielas ir kūnus. Jie laukia, kad jos bus palengvintos bei pagydytos šlovingomis prisikėlusio Viešpaties žaizdomis (plg. 1 Pt 2, 24–25) bei solidarumu tų, kurie seka jo pėdomis bei jo vardu daro meilės darbus, veikliai dirbaujasi dėl teisingumo ir švytinčius vilties ženklus aplink save skleidžia kruvinų konfliktų kamuojamoje vietoje bei visur, kur žmogaus asmens kilnumas ir toliau niekinamas bei pažeidinėjamas. Linkiu, kad būtent ten daugėtų romumo ir atleidimo liudijimų!

Brangūs broliai ir seserys, leiskimės būti apšviesti šios iškilmingos dienos spindinčios šviesos, nuoširdžiai pasitikėdami atsiverkime prisikėlusiam Kristui, kad atnaujinti Velykų slėpinio jėga pasirodytų kiekviename iš mūsų, mūsų šeimose, mūsų miestuose ir mūsų tautose. Tetampa ji regima visose pasaulio dalyse. Kaip šią akimirką galima neprisiminti kai kurių Afrikos sričių, ypač Darfuro ir Somalio, varginamų Artimųjų Rytų, pirmiausia Šventosios Žemės, Irako ir Libano, ir galiausiai Tibeto; turėdamas šiuos regionus prieš akis, raginu ieškoti sprendimų, kuriais būtų apsaugoti gėris ir taika! Užtariamai Marijos, kuri, skausmingai išgyvenusi savo nekalto Sūnaus kančią bei nukryžiuojimą, po to patyrė ir neapsakomą prisikėlimo džiaugsmą, melskime Velykų dovanų pilnatvės. Marija, paimta į Kristaus šlovę, mus tesaugo

ir teveda broliško solidarumo bei taikos keliu. Tokie yra mano velykiniai linkėjimai jums, kurie čia esate, taip pat visų tautų bei žemynų vyrams ir moterims, besivienijančiams su mumis per radiją ir televiziją. Linksmų Velykų!

Benediktas XVI

Katechezės apie šv. Augustiną

Ketvirtoji katechezė (2008 m. vasario 20 d.)

Po praėjusią savaitę buvusios gavėnios rekolekcijų pertraukos šiandien grįžtame prie didžios šv. Augustino figūros, apie kurią jau kelis kartus kalbėjau trečiadienio bendrųjų audiencijų metu. Jis yra daugiausiai veikalų palikęs Bažnyčios tėvas, ir šiandien noriu trumpai aptarti tuos veikalus. Kai kurie Augustino raštai esmingai svarbūs ne tik krikščionybės istorijai, bet ir visos Vakarų kultūros formavimuisi; aiškiausias pavyzdys – „Išpažinimai“ (*Confessiones*): tai viena labiausiai tebeskaitomų ankstyvosios krikščionybės knygų. Hipono vyskupas, panašiai kaip daugelis ankstyvųjų amžių Bažnyčios tėvų, tik nepalyginamai didesniu mastu, padarė didelę ir tvarią įtaką, matomą iš daugybės jo veikalų labai gausios rankraštinės tradicijos.

Keleri metai iki mirties jis pats apžvelgė savo raštus veikalė *Retractationes*, o po jo mirties veikalai buvo surašyti sąvade *Indiculus*, kurį jo ištikimas bičiulis Posidijus pridūrė prie šv. Augustino biografijos *Vita Augustini*. Augustino veikalai suregistruoti turint aiškų tikslą išsaugoti jo atminimą tuo metu, kai visą romėniškąją Afriką siaubė vandalų antplūdis; sąrašė yra 1300 paties autoriaus sunumeruotų raštų drauge su kitais, „kurių neįmanoma suskaičiuoti, nes jis nepateikė jokio skaičiaus“. Kaimyninio miesto vyskupas Posidijus padiktavo šiuos žodžius būtent Hipone, kur atvyko kaip pabėgėlis ir tapo bičiulio mirties liudininku – jis veikiausiai rėmėsi Augustino asmeninės bibliotekos katalogu. Šiandien išliko daugiau kaip trys šimtai Hipono vyskupo laiškų ir apie šešis šimtus homilijų, tačiau iš pradžių jų buvę kur kas daugiau, gal net nuo trijų iki keturių tūkstančių; tai buvusio retorikais, nusprendusio sekti Jėzų ir kreiptis ne vien į imperatoriaus dvaro didžiuosius, bet ir į paprastus Hipono žmones, keturiasdešimties metų pamokslavimo vaisius.

Neseniai atrasti laiškų rinkiniai ir keletas pamokslų praplėtė mūsų žinias apie didįjį Bažnyčios tėvą. Posidijus rašo: „Labai daug knygų jis pats diktavo ir išleido,

daugelis bažnyčioje jo sakytų pamokslų buvo užrašinėjami, vėliau prieš išleidimą peržiūrėti ir pataisyti siekiant duoti atkirtį daugybei eretikų, taip pat aiškinti Šventąjį Raštą ugdant šventuosius Bažnyčios sūnus. „Tų veikalų, – pabrėžia bičulis vyskupas, – yra tokia daugybė, kad mokslininkas vargiai gali juos perskaityti ir su jais susipažinti“ (*Vita Augustini*, 18, 9).

Literatūrinėje Augustino kūryboje – ją sudaro daugiau kaip tūkstantis publikacijų, suskirstytų į filosofinius, apologetinius, doktrininius, moralinius, monastinius, egzegetinius, antieretinius raštus, be to, dar laišakai ir pamokslai – išsiskiria ypatingi, didžiulio teologinio ir filosofinio užmojo veikalai.

Pirmiausia grįžkime prie jau minėtų „Išpažinimų“ (*Confessiones*) – trylika knygų, parašytų Dievo garbei tarp 397 ir 400 m. Tai tarsi autobiografija dialogo su Dievu forma. Šis literatūrinis žanras būtent atspindi šv. Augustino gyvenimą, nei uždara, nei išblaškytą į daugelį dalykų, bet iš esmės išgyvenamą kaip dialogą su Dievu ir sykiu su kitais. Pats pavadinimas „*Confessiones*“ parodo šios autobiografijos specifiką. Žodis „*confessiones*“ krikščioniškoje lotynų kalboje išsirutuliojo iš psalmių tradicijos ir turi dvi tarpusavyje susipinančias prasmes. Pirmiausia jis nurodo savo silpnybių, nuodėmių ir vargo išpažinimą; tuo pat metu „*confessiones*“ reiškia Dievo šlovinimą, Dievo pripažinimą. Pamačius savo vargingumą Dievo šviesoje, tai tampa Dievo šlovinimu ir dėkojimu, nes Dievas mus myli ir priima, perkeičia ir pakelia į save. Apie „Išpažinimus“ (*Confessiones*), veikalą, turėjusį pasisekimą dar šv. Augustinui gyvam esant, jis pats rašė: „Tai darė man didžiulę įtaką, kai rašiau, ir toliau tebedaro, kai iš naujo skaitau. Yra daug brolių, kuriems šie veikalai patinka (*Retractationes*, II, 6); turiu prisipažinti, jog aš taip pat esu vienas iš tų „brolių“. *Confessiones* dėka galime žingsnis po žingsnio eiti to nepaprasto, aistringai įsimylėjusio Dievą žmogaus vidiniu keliu. Mažiau paplitęs, tačiau taip pat originalus ir labai svarbus veikalas yra *Retractationes*, surašytas į dvi knygas apie 427 m., jame šv. Augustinas, jau būdamas senas, atlieka „reviziją“ (*retractatio*), apžvelgdamas visus rašto veikalus, drauge palikdamas mums unikalių ir nepaprastai vertingą literatūrinį dokumentą, taip pat nuoširdumo ir intelektualinio nuolankumo mokymą.

Veikalas *De civitate Dei* imponuoja savo lemtinga reikšme rutuliojantis Vakarų politinei minčiai, taip pat krikščioniškajai istorijos teologijai. Jis sudarytas iš 22 knygų, parašytas tarp 413 ir 426 m. gotams 410 m. nusiaubus Romą. Daugelis tuometinių pagonių, taip pat daugelis krikščionių kalbėjo, kad Roma krito, dabar krikščionių Dievas ir apaštalai negali apsaugoti miesto. Pagoniškųjų dievybių laikais Roma buvo *caput mundi* – didžioji sostinė, ir niekas nemanė galį patekti į priešo rankas. Dabar su

krikščionių Dievu šis didis miestas nebeatrodė saugus. Vadinas, krikščionių Dievas neapsaugojo, taigi jis nėra Dievas, kuriuo galima pasitikėti. Į tokius priekaištus, iki gelmių jaudinusius krikščionių širdis, šv. Augustinas atsako didžiu veikalu (*De civitate Dei*), paaiškindamas, ko turėtume laukti iš Dievo, o ko ne, koks ryšys tarp politinės srities ir tikėjimo sferos bei Bažnyčios. Taip pat šiandien ši knyga yra šaltinis, leidžiantis tinkamai apibrėžti tikrą pasaulietiškumą ir Bažnyčios kompetenciją, tikrą didžią viltį, kurią mums duoda tikėjimas.

Ta didi knyga pateikia žmonijos istoriją, vadovaujamą Dievo apvaizdos, tačiau šiandien padalytą dviejų meilių. Tai jos esminis apmatas aiškinant istoriją, kuri yra dviejų meilių kova: savimeilės, „net iki abejingumo Dievui“, ir meilės Dievui, „net iki abejingumo sau“ (*De civitate Dei*, XIV, 28), būnant visiškai laisvam nuo savęs dėl kitų Dievo šviesoje. Tai galbūt didžiausias išliekamos svarbos šv. Augustino veikalas. Taip pat reikšmingas yra „*De Trinitate*“, sudarytas iš penkiolikos knygų, apie pagrindinę krikščioniškojo tikėjimo šerdį, tikėjimą į trivienį Dievą. Šis veikalas parašytas dviem laikotarpiais: tarp 399 ir 412 m. Augustinui nežinant buvo paskelbtos pirmos 12 knygų, o apie 420 m. Augustinas jas papildė ir peržiūrėjo jų visumą. Jis mąsto apie Dievo veidą ir stengiasi suvokti Dievo slėpinį – Dievo, kuris yra vienas, vienintelis pasaulio ir mūsų visų kūrėjas; vis dėlto tas vienintelis Dievas yra trijuose asmenyse, meilės ratas. Autorius stengėsi suvokti begalinį slėpinį: būtent trejbinė būtis, buvimas trijuose asmenyse, yra tikriausia ir giliausia vienintelio Dievo vienybė. O knyga *De doctrina Christiana* – tai tinkamas ir tikras kultūrinis įvadas į Biblijos aiškinimą, galiausiai ir į pačią krikščionybę; šis veikalas turėjo lemiamą reikšmę formuojantis Vakarų kultūrai.

Nepaisant viso jo kuklumo, Augustinas neabejotinai suvokė savo intelekto didybę. Vis dėlto nei kurti svarius, didžio teologinio užmojo veikalus svarbiau jam buvo nešti krikščioniškąją žinią paprastiesiems žmonėms. Ta giliausia jo intencija, vedusi jį visą gyvenimą, atskleista kolegai Evodijui parašytame laiške, kur jis pasakoja laikinai pertraukęs *De Trinitate* knygų diktavimą, „nes tai pernelyg vargina, ir galvoju, jog nedaugelis gali tai suprasti; todėl reikalingesni yra tekstai, kurie, turėkime vilties, bus naudingi daugeliui“ (*Epistulae*, 169, 1, 1). Taigi jam atrodė naudingiau tikėjimą perteikti visiems suprantamu būdu, negu rašyti didžius teologinius veikalus. Aiškus atsakomybės dėl krikščioniškosios žinios skleidimo suvokimas kildino tokius raštus kaip *De catechizandis rudibu* apie katechezės teoriją ir praktiką arba *Psalmus contra partem Donati*. Donatistai šv. Augustino laikais kėlė rimtą problemą Afrikoje, tai buvo afrikietiškos specifikos schizma. Jie tvirtino, kad tikra krikščionybė yra afrikietiška, priešinosi Bažnyčios vienybei.

Didysis vyskupas visą gyvenimą kovojo su šia schizma stengdamasis įtikinti donatistus, jog tik vienybėje gali būti tikras afrikietiškas. Siekdamas būti suvokiamas paprastais žmonėms, neįstengiantiems suprasti aukštos retorikos lotynų kalbos, jis sakė turįs rašyti su gramatinėmis klaidomis, labai supaprastinta lotynų kalba. Taip ir padarė pirmiausia minėtame veikalė *Psalmus* – tai savotiška paprasta prieš donatistus nukreipta poezija, turėjusi padėti visiems žmonėms suprasti, jog tik Bažnyčios vienybėje visiems iš tikrųjų įgyvendinamas mūsų ryšys su Dievu, ir pasaulyje auga taika.

Plačiam skaitytojų būriui skirtoje kūryboje ypatingą reikšmę turi daugelis pamokslų, kurie dažnai būdavo sakomi iš galvos, stenografų užrašomi ir tuoj pat leidžiami apyvartoti. Tarp jų išsiskiria ypatingo grožio *Enarrationes in Psalmos*, Viduramžiais labai dažnai skaitytas veikalas. Taip pat tūkstančių Augustino pamokslų – dažnai nekontroliuojant pačiam autoriui – skelbimo praktika paaiškina jų populiarumą, tolesnę išsklaidymą, tačiau drauge ir gyvybingumą. Hipono vyskupo pamokslai dėl jų autoriaus šlovės tapo labai ieškomais tekstais ir kitiems vyskupams bei kunigams buvo pavyzdžiai, pritaikomi kaskart naujame kontekste.

Ikonografinė tradicija VI a. Laterano freskoje vaizduoja šv. Augustiną su knyga rankoje, tuo neabejotinai siekta išreikšti jo literatūrinę kūrybą, dariusią didžiulę įtaką jo krikščioniškai minčiai bei autoritetui, tačiau taip pat parodoma Augustino meilė knygoms, skaitybai ir norui pažinti didžią praeities kultūrą. Posidijus pasakoja, jog po mirties jis nieko nepalikto, tačiau „visad liepdavo rūpestingai išsaugoti ateities žmonėms bažnytinę biblioteką su visais kodeksais“, pirmiausia jo veikalų. Posidijus pabrėžia, kad juose Augustinas yra „visuomet gyvas“, ir tai naudinga kiekvienam jo raštų skaitytojui, nors baigdamas sako: „manau, jog žmonės turėtų daug daugiau naudoti susidūrę su juo, kurie galėjo jį daugiau matyti ir girdėti asmeniškai kalbantį bažnyčioje, o pirmiausia tie, kurie jį matė kasdieniame gyvenime tarp žmonių“ (*Vita Augustini*, 31). Taip pat ir mums patiktų, jei galėtume jį gyvai išgirsti. Tačiau jis yra iš tikrųjų gyvas savo raštuose, yra gyvas mumyse, ir taip regime išliekantį tikėjimo, už kurį jis atidavė savo gyvenimą, gyvybingumą.

Penktoji katechezė (2008 m. vasario 27 d.)

Šiandienos susitikime noriu užbaigti šv. Augustino pristatymą. Panagrinėjęs jo gyvenimą, darbus ir kai kuriuos minties aspektus, šiandien norėčiau grįžti prie jo vidinės patirties, padariusios jį vienu didžiausių

atsivertėlių Bažnyčios istorijoje. Praėjusiais metais, vykdamas piligriminę kelionę į Paviją pagerbti šio Bažnyčios tėvo relikvijų, savo mąstymus skyriau šiai jo patirčiai. Taip darydamas norėjau išreikšti visos Katalikų Bažnyčios pagarbą, tačiau taip pat parodyti savo asmeninį pamaldumą ir dėkingumą žvelgdamas į tą asmenį, su kuriuo jaučiuosi labai susijęs dėl jo vaidmens mano kaip teologo, kunigo ir ganytojo gyvenime.

Šiandien tebėra galima sekti šv. Augustino patirties pėdsakais visų pirma dėl *Išpažinimų* (*Confessiones*), veikalė, parašyto siekiant pagarbinti Dievą ir pradėjusio vieną būdingiausių Vakarų literatūrinių žanrų – autobiografijos arba asmeninės savimonės raiškos. Kiekvienas, kas imasi šios ypatingos, žavinčios ir šiandien plačiai skaitomos knygos, greitai suvokia, kad Augustino atsivertimas nebuvo nei staigus, nei visiškai pradžioje, – jį galima apibūdinti veikia kaip tikrą kelionę, kuri kiekvienam iš mūsų išlieka pavyzdžiu. Žinoma, šios kelionės kulminacija buvo jo atsivertimas, po to krikštavimas, tačiau jį nesibaigė anuomet 387 m. per Velykų vigiliją, kai Afrikos retorius vyskupo Ambraziejaus buvo pakrikštytas Milane. Augustino atsivertimo kelionė iš tikrųjų nuolankiai tęsėsi iki pat jo gyvenimo pabaigos, taigi galima sakyti, jog šios kelionės atskiri etapai – jų lengvai galima išskirti tris – yra vienas didelis atsivertimas.

Šv. Augustinas buvo aistringas tiesos ieškotojas: nuo pradžios per visą savo gyvenimą. Pirmasis jo atsivertimo kelionės etapas prasidėjo jam pamažu artėjant prie krikščionybės. Iš motinos Monikos, su kuria išliko artimai susijęs, jis gavo krikščionišką išsilavinimą, ir nepaisant to, kad jaunystėje gyveno netvarkingai, visuomet jautė gilų potraukį prie Kristaus, kaip jis pats pabrėžia, drauge su motinos pienu įtraukęs meilę Viešpaties vardui (plg. *Confessiones*, III, 4, 8). Taip pat filosofija, ypač paženklinta platonizmo, vedė jį dar arčiau prie Kristaus ir parodė *Logos*, kūrybingo proto buvimą. Filosofinės knygos atskleidė proto, iš kurio kilo visas pasaulis, buvimą, tačiau negalėjo pasakyti, kaip pasiekti šį *Logos*, kuris atrodė toks tolimas. Tik skaitant šv. Pauliaus laiškus Katalikų Bažnyčios tikėjimo šviesoje buvo pilnutinai apreikšta tiesa. Šią patirtį Augustinas apibendrina vienoje žymiausių *Išpažinimų* ištraukų: jis pasakoja, jog kankinamas apmąstymų pasitraukęs į sodą ir staiga išgirdo vaikišką balsą, dainuojantį niekad anksčiau negirdėtas eiles: *tolle, lege, tolle, lege* („imk, skaityk, imk, skaityk“) (VIII, 12, 29). Jis atsiminė monasticizmo tėvo Antano atsivertimą ir rūpestingai grįžo prie Pauliaus knygos, kurią neseniai skaitė, atsivertė ją ir jo žvilgsnį prikaustė *Laiško romiečiams* ištrauka, kur apaštalas ragina palikti kūno darbus ir apsivilkti Kristumi (plg. 13, 13–14). Augustinas suprato, jog šie žodžiai tuo momentu buvo skirti asmeniškai jam; jie atėjo iš Dievo per apaštalą ir nurodė, ką jis

turėjo tuo metu daryti. Jis pajuto, jog abejonės tamsybės sklaidosi ir galiausiai jis gali laisvai atsiduoti Kristui. Augustinas rašo: „Atvertei mane į save“ (*Confessiones*, VIII, 12, 30). Tai buvo pirmasis ir lemtingas atsivertimas.

Afrikos retorius pasiekė šį pamatinį etapą savo ilgoje kelionėje dėl aistringos žmogaus ir tiesos meilės, aistros, skatinusios jį ieškoti Dievo, didžio ir nepasiekiamo. Tikėjimas į Kristų leido jam suprasti, jog Dievas, tarsi toks tolimas, iš tikrųjų visiškai toks nebuvo. Jis iš tiesų tapo mums artimas, tapdamas vienu iš mūsų. Šia prasme tikėjimas į Kristų pabaigė Augustino ilgą paiešką keliaujant į tiesą. Tik Dievas, tapęs „apčiuopiamu“, vienu iš mūsų, galiausiai buvo toks Dievas, kuriam jis galėjo melstis, kuriam ir su kuriuo galėjo gyventi. Tai kelias, reikalaujantis drąsos ir drauge nuolankumo, atvirumo nuolatiniam skaistinimui, kurio visuomet reikia kiekvienam iš mūsų. Tačiau, kaip jau minėta, 387 m. per Velykų vigiliją Augustino kelionė nebuvo užbaigta. Jis grįžo į Afriką ir įkūrė mažą vienuolyną, į kurį pasitraukė su keliais draugais, atsidėdamas kontempliatyviu gyvenimui ir studijoms. Tai buvo jo gyvenimo svajonė. Dabar Augustinas buvo pašauktas visiškai gyventi tiesai, su tiesa, draugystėje su Kristumi, kuris yra tiesa. Šis gražus sapnas tęsėsi trejus metus, kol prieš jo valią buvo išventintas kunigu Hipone ir paskirtas tarnauti tikintiesiems, – tiesa, ir toliau gyveno su Kristumi ir dėl Kristaus, tačiau tarnaudamas visiems. Tai buvo labai sunku, bet jis nuo pradžių suprato, kad tik gyvendamas kitiems, o ne vien privačiai kontempliuodamas galės iš tikrųjų gyventi su Kristumi ir dėl Kristaus. Taigi atsižadėjęs vien meditacijai skirto gyvenimo, Augustinas, dažnai ne be sunkumų, išmoko savo proto vaisius padaryti prieinamus kitiems. Jis išmoko perteikti savo tikėjimą paprastiems žmonėms ir dėl jų gyventi toje vietoje, kuri tapo jo miestu, be paliovos plėtodamas didžiadvasišką ir sunkią veiklą, jo aprašytą viename gražiausių savo pamokslų: „nuolat pamokslauti, diskutuoti, keliauti, ugdyti, būti atviram kiekvienam – tai didžiulė atsakomybė, didžiulis krūvis ir milžiniškos pastangos“ (*Serm.* 339, 4). Tačiau jis ėmėsi šio krūvio suprasedamas, kad būtent šiuo būdu gali būti artimesnis Kristui. Suvoikimas, kad kitus galima pasiekti su paprastumu ir nuolankumu, buvo jo tikras antrasis atsivertimas.

Tačiau Augustino kelionėje buvo dar paskutinis etapas, trečiasis atsivertimas, kiekvieną gyvenimo dieną vedęs jį prašyti Dievo atleidimo. Iš pradžių jis manė, jog būdamas pakrikštytas, gyvendamas bendrystėje su Kristumi, per sakramentus, Eucharistijos šventimą, pasieks Kalno pamoksle siūlomą gyvenimą: krikštu dovanojamą tobulumą, iš naujo patvirtinamą Eucharistija. Paskutiniame savo gyvenimo kelionės etape jis suprato, jog tai, ką buvo sakęs pirmuosiuose pamoksluose apie Kalno pamokslą – atseit, kad dabar, būdami krikščionys, nuolat

gyvename šiuo idealu, – buvo klaidinga. Tik pats Kristus iš tikrųjų ir visiškai įvykdo Kalno pamokslą. Mums nuolat reikia, kad būtume nuplauti Kristaus, kuris mazgoja mūsų kojas, ir jo atnaujinti. Mums būtina nuolat atsiversti. Iki pat pabaigos reikia šio nuolankumo pripažįstant, jog esame keliaujantys nusidėjėliai, kol Viešpatys galiausiai išties mums ranką ir įves mus į savo amžinąjį gyvenimą. Su šia galutine, diena iš dienos išgyvenama nuolankumo nuostata, Augustinas mirė.

Ši gilaus nuolankumo nuostata vienintelio Viešpaties Jėzaus akivaizdoje leido jam taip pat patirti intelektualų nuolankumą. Iš tikrųjų Augustinas, kuris yra viena iš didžiųjų asmenybių minties istorijoje, paskutiniaus gyvenimo metais norėjo savo gausius darbus aiškiai ir kritiškai iširti. Taip atsirado jo *Retractationes* („Revizijos“), kur iš tiesų didi teologinė mintis įvesta į nuolankų ir šventą tikėjimą – Bažnyčios arba to, ką jis paprastai apibrėžia kaip *Catholica*, tikėjimą. Jis rašo toje nepaprastai originalioje knygoje (I, 19, 1–3): „Supratau, jog tik vienas yra iš tiesų tobulas ir kad Kalno pamokslas žodžiai iki galo įgyvendinami tik viename: pačiame Jėzuje Kristuje. O visa Bažnyčia – mes visi drauge su apaštalais – turime kasdien melstis: atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams.“

Atsivertęs į Kristų, kuris yra tiesa ir meilė, Augustinas visą gyvenimą juo sekė ir tapo pavyzdžiu kiekvienam žmogui, visiems mums, ieškantiems Dievo. Todėl baigdamas savo piligriminę kelionę į Paviją norėjau prie šio didžio, Dievą įsimylėjusio žmogaus kapo simboliškai paskirti Bažnyčiai ir pasauliui savo pirmąją encikliką *Deus caritas est*. Ypač pirmojoje jos dalyje yra daug šv. Augustino minties. Šiandien, kaip ir jo laikais, žmonijai reikia pažinti, o visų pirma išgyventi tą esminę tikrovę: Dievas yra meilė, ir susitikimas su juo yra vienintelis atsakymas į žmogaus širdies nerimą. Širdies, kurioje gyvena viltis, gal dar neaiški ir daugelio mūsų amžininkų neįsisąmoninta, tačiau mums, krikščionims, jau šiandien atsiverianti į ateitį, kaip rašė šv. Paulius, jog „esame išgelbėti viltimi“ (*Rom* 8, 24). Vilčiai nutariau skirti savo antrąją encikliką *Spe salvi*, joje taip pat daug pasiskolinata iš Augustino ir jo susitikimo su Dievu.

Viename labai gražiame tekste Augustinas maldą apibūdina kaip troškimo išraišką ir teigia, jog Dievas atsiliepia išplėsdamas mūsų širdis Savęsp. Savo ruožtu turime nuskaistinti savo troškimus ir viltis, idant priimtume Dievo meilumą (plg. *In Ioannis*, 4, 6). Tik jis mus išgelbi, atverdama mus taip pat į kitus. Melskimės, kad gyvenime mums būtų duota sekti šio didžio konvertito pavyzdžiu, panašiai kiekvienu gyvenimo momentu sutinkant Viešpatį Jėzų, vienintelį mus gelbintį, skaistinantį, apdovanojantį tikru džiaugsmu, tikru gyvenimu.

Lietuvos vyskupų laiškas Gyvybės dienos proga (2008 m. balandžio 27 d.)

Mieli Broliai ir Seserys!

Šiomet norime kartu su Jumis pamąstyti apie gyvenimo dovaną. Kokia neįkainojamai brangi ši dovana! Įsitraukę į kasdienybės rūpesčius, mes, suaugusieji, kartais nebe taip gyvai suvokiame, kaip gera gyventi, tad čia mums gali padėti vaikai. Jų džiugūs balsai ir besąlygiška meilė mamai ir tėčiui, galima sakyti, parodo, kaip gera gyventi paties Dievo akyse (plg. Mt 19, 14) ir kokia kilni yra tėvystės ir motinystės misija.

„Būkite dosnūs“, – kviečia Bažnyčia sutuoktinius, sprendžiančius, kiek turėti vaikų. Šis „dosnus veiklumas“ (plg. *Gaudium et spes*, 49) atveria malonės šaltinį, trykštantį iš pačios Švč. Trejybės Asmenų bendrystės gelmių (plg. KBK, 2205). Pažvelkime į tai, kaip atvira naujam gyvenimui meilė laimina ir sutuoktinius, ir visą šeimą.

Sutuoktinių bendrystė gimus kūdikiui pasiekia pilnatvę. Juk užgimusiam vaikelyje vyras ir žmona tampa vienu kūnu pačia tikriausia žodžio prasme: dalį genetinės informacijos jis gauna iš tėvo, dalį – iš motinos; joks kitas kūrybos vaisius žemėje nesuvienija savo kūrėjų taip glaudžiai. Ne veltui ir statistikos duomenimis šeimos, auginančios daugiau vaikų, rečiau skiriasi: kai myli savo vaikus, vyras ir žmona myli vienas kitą, kartais to net nenorėdami... Ne tik motinos, bet ir tėvo širdis atsako į švelnią vaiko meilę švelnumu ir prisiršimu, ir šeimos bendruomenė taip tampa tvirtesnė.

Kita vertus, kaip labai įžvalgiai rašė Jonas Paulius II „Laiške šeimoms“, reikia **siekti**, kad vaikai sutvirtintų vyro ir žmonos meilę, nes meilė vaikams gali reikšti ir savanaudiškumą. Tam tikra prasme vaiką mylėti lengviau negu sutuoktinį, ir kartais atsitinka taip, kad pastarasis paliekamas vienatvėje. Tokia mama ar toks tėvas nepastebi, jog pati didžiausia dovana savo atžalos vidinei ramybei, asmenybės tvirtumui bei laimei yra stiprus meilės ryšys tarp jo mamos ir tėvo, ir juos **abu** jis labai myli. Kai meilė vaikui išstumia meilę sutuoktiniui, šeima pradeda skilti, atsiranda įtampa, ir jos nariai nebesijaučia laimingi, kad ir kaip karštai mylėtų vienas kitą atskiri jos nariai. Taip pat sutuoktiniai turi „dalytis“ vaiko meile, nešykštėti jos vienas kitam ir nesistengti paveržti jos iš kito.

Gausesnėje šeimoje augantis vaikelis yra dėkingas tėvams už bendrystės su broliais ir seserimis dovaną. Vaikai tokioje šeimoje nepatiria, kas yra nuobodulys ar

vienatvė, o tam tikrą poreikį taupiau naudoti materialinius šeimos išteklius gausiai kompensuoja bendrystės džiaugsmas. Bažnyčia rūpinasi šeimos gerove bei palankia šeimai valstybės politika ir tikisi, kad Lietuvoje bus kuriama palankesnė aplinka šeimai, tačiau drauge ragina nelaukti, kol pasieksime turtingų Europos valstybių materialinį lygį tam, kad šeimos susilauktų antro ar trečio vaikelio. Kaip žinia, turtingos šalys neretai būna ypač šykščios vaikų...

Neretai kalbama apie „vidurinio amžiaus krizę“, susijusią su gyvenimo praeinamumo perspektyvos ir prasmės – ar jos trūkumo – pajautimu. Siekiant karjeros bei laikinų uždavinių lengva pamiršti, jog prokreacija – bendradarbiavimas su Dievu sukuriant žmogų ir jį užauginant – teikia gyvenimui tokią prasmę, kurią sunkiai atstoja ir labai dideli darbai bei laimėjimai. Tai pastebi net psichologijos klasikai. Užauginti laimingą, dvasiškai tvirtą žmogų! Iš tiesų tai dieviškas uždavinys, užpildantis širdį ne tik žmogiškąja bendryste, bet ir artumo su Kūrėju pajautimu.

Kita vertus, kiek daug tokios laimės galimybių mūsų krašte yra prarasta! Kalbant apie atvirumą gyvybei neįmanoma užmiršti skaudžios abortų problemos. Kaip teigė Jonas Paulius II enciklikoje *Evangelium vitae*, šią nelaimę paskatina daugybė priežasčių: klaidinanti medicininė terminologija, užtemdanti supratimą, jog dvi susijungusios ląstelės jau yra nepakartojamas žmogiškas individas; vyrų spaudimas nutraukti gyvybę; karjeros sumetimai... Tačiau labiausiai trūksta suvokimo, jog neleidus tai švelniai gyvenimo pradžiai vystytis, prarandama galimybė turėti žmogų, kuris tave mylės kaip nieką kitą – kaip savo mamą ar tėvą! Prarandama galimybė auginti dukrelę ar sūnų! Kad tokio netekimo skausmas išlieka sielos gelmėse ir kasmet dažnai ne silpnėja, o tik stiprėja, atskleidžia skaudi ne vienos moters patirtis.

Tad gindama gyvybę Bažnyčia nori apginti ne tik naujo žmogaus gyvenimą, bet ir jo motinos bei tėvo širdis nuo kaltės jausmo ir nusivylimo gyvenimu. Mes kalbėjome apie idealią aplinką augti vaikams – gražią bei tvirtą santuoką, galimybę augti linksmoje gausenios šeimos būrelio bendruomenėje – tačiau jei tokios aplinkos ir nėra, kiekvieno žmogaus gyvenimas turi **besąlygišką** vertę. Ar skausmas dėl savo negimusių prarastų vaikų nėra viena iš svarbių priežasčių, kodėl mūsų tautoje liejasi pyktis ir smurtas, ranka keliama prieš kitą ir prieš save? Motina Teresė iš Kalkutos taikliai pastebėjo, kad ramybė bei taika šeimoje ir visuomenėje nesuderinama su abortu.

Kiekvienas kūdikis yra Dievo vilties ženklas. Kasdienybės rūpesčių prislėgti, dažnai pamirštame, jog Die-

vas yra ištikimas ir rūpestingas mūsų Tėvas. Pasitikėkime Jo Malone! Dovanodamas gyvybę, Jis pasitiki mumis ir taip pat kviečia pasitikėti Jo gerumu – kad pasotins ir mus, ir mūsų vaikus. Tad nebijokite!

„Aš atėjau, kad žmonės turėtų gyvenimą, – kad apščiai jo turėtų“, – sakė mūsų Išganytojas (Jn 10, 10). Brangūs Broliai ir Seserys, liudykite gyvenimo džiaugsmą, kylantį iš meilės bendrystės savo šeimose! Liudykite drąsa turėti vaikų, geru tarpusavio sutarimu santuokoje, taip pat tarnyste už šeimos ribų tiems, kurie negali patirti tokio džiaugsmo darniose savo šeimose. Pasitikėkime Viešpačiu Jėzumi, pažadėjusiu, kad „kiekvienam, kas turi, bus pridėta...“ (Lk 19, 26).

Krizmos Mišios Kaune

Kovo 20 d., Didžiojo ketvirtadienio rytmetį, Kauno arkikatedroje bazilikoje, gausiai dalyvaujant tikintiesiems, buvo aukojamos Krizmos šv. Mišios. Jų švęsti drauge su ganytojais, išreikšdami su jais savo vienybę Kristaus tarnystėje, atvyko beveik visi arkivyskupijos dvasininkai, tarnystę atliekantys 90 parapijų ar tarnaujančių kitose Kauno Bažnyčios sielovados srityse, taip pat keliolika Kauno kunigų seminarijos klierikų.

Pamaldoms, prasidėjusioms dvasininkų procesija prie altoriaus, vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, koncelebravo arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, Panevėžio vyskupas emeritas Juozas Preikšas, prel. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, mons. Vytautas Grigaravičius ir visi kiti dvasininkai.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos Pirmininko kreipimasis dėl prekybos įmonių darbo Velykų sekmadienį

2008 03 17

Gerbiamieji prekybos centrų ir parduotuvių savininkai, vadovai, administratoriai, mieli Lietuvos žmonės!

Ižengėme į Didžiąją savaitę, kai katalikai ir visi krikščionys apmąsto savo tikėjimą, savo gyvenimą, gerus ir blogus darbus ruošdamiesi didžiausiai metų iškilmei – Velykoms. Šia proga mėginame Jums priminti motyvus, kodėl prekybos įmonių darbas Velykų sekmadienį yra nederamas, ir dar kartą raginame nelaužyti bendru sutarimu duotų pažadų dėl pagarbos tikintiesiems bei kultūrinei tradicijai. Esame susirūpinę tiek dėl tūkstančių prekybos įmonių darbuotojų, kurie negalės su šeimomis švęsti Kristaus Prisikėlimo, tiek dėl žlungančio visuomenės pasitikėjimo stambųjų verslininkų atsakingumu ir gera valia.

Kiekviena šalis siekia materialinio klestėjimo, prie kurio prisideda prekybos įmonės. Bažnyčia niekada nėra smerkusi verslumo ir pastangų gauti pelno, kuris motyvuoja ekonominę veiklą. Tačiau sveikai, gyvybingai visuomenei ne mažiau svarbūs tie dalykai, kurių dėka saugomas asmens orumas, išlaikomas tradicijų tęstinumas, įtvirtinamas socialinis solidarumas. Jei konkurencinėje kovoje nepaisoma visuomenės darną ir jos narių dvasinę ramybę užtikrinančios skirties tarp darbo ir šventės, jei griaujami šeimos papročiai, jei tikintiesiems trukdoma laikytis religinių reikalavimų, galiausiai nukenčia visi. Todėl amoralu ir netoliaregiška sprendimą dėl parduotuvių darbo didžiųjų švenčių metu motyvuoti konkurentų veiksmams ar pirkėjų interesais.

Remiantieji prekybininkų sprendimus dirbti per Velykas pabrėžia, kad Lietuvoje gyvena ne vien krikščionys, kad stačiatikių bažnytinis kalendorius nesutampa su katalikų ir evangelikų. Tačiau svarbu suvokti, kad negerbiame savo valstybės ir ją sukūrusios tautos, jei paminame daugumos įsitikinimus ir papročius. Visose civilizuotose šalyse kultūrinės mažumos ir svečiai kviečiami derintis prie vyraujančių tradicijų, kurių nepaisymas jau ne vienu atveju skaudžiai supriešino ir suskaldė visuomenę. Pagaliau sveikintume prekybininkų sprendimą nutraukti darbą ar bent sutrumpinti darbo laiką ir tą sekmadienį, kai Velykas švęs broliai stačiatikiai.

Pasielgti padoriai niekuomet nevelu, todėl matome susipratimo galimybę net prekybos centrams jau paskelbus darbo šventinėmis dienomis grafiką. O verslui pademonstravus, kad savikontrolės ir geravalių susitarimų pastangos yra bergždžios, beliks laukti politinių sprendimų, kuriais būtų apginta kultūrinė tradicija ir didelės visuomenės narių dalies teisė gyventi pagal savo įsitikinimus. Savo ruožtu skatiname kiekvieną žmogų suvokti, kad iš prekybos įmonių darbuotojų šventę atima ne tik darbdaviai, bet ir kiekvienas, tomis dienomis atėjęs į parduotuvę.

Linkėdamas visiems nuskaistinta dvasia sulaukti šventų Velykų –

Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ
Lietuvos Vyskupų Konferencijos Pirmininkas

Vilniaus arkivyskupijos kurijos komunikatas

2008 03 19

Šiandien (kovo 19 d.) Panevėžio spauda ir iš jos informaciją perėmę interneto dienraščiai paskelbė, kad kardinolas Audrys Juozas Bačkis pritaria Panevėžyje ketinamų statyti Santarvės rūmų idėjai. Iš tiesų, praėjusią savaitę kardinolas jų pačių prašymu priėmė Panevėžio apskrities viršininę Gemą Umbrasienę, miesto merą Vitą Matuzą ir Santarvės rūmų statybos iniciatorių kun. Robertą Pukenį; susitikime dalyvavo Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas. Šio susitikimo metu kardinolas dar kartą pakartojo ir patvirtino jau vasario pabaigoje Panevėžyje vykusių pokalbių metu pareikštą savo nuomonę, kad Santarvės rūmų projektas *neatitinka bažnytinių reikalavimų sakraliniams statiniams ir yra nepriimtinas*.

Į Lietuvos Vyskupų Konferenciją nebuvo oficialiai kreiptasi prašant apsvarstyti Santarvės rūmų projektą, nes tokie klausimai yra vietos vyskupo kompetencija. Tačiau reaguodama į kun. R. Pukenio viešai skelbiamus raginimus kurti tarpreliginių maldos namų ir kultūrinės bei socialinės paskirties pastatų kompleksą bei su šiuo projektu susijusius vietos valdžios sprendimus, Lietuvos Vyskupų Konferencija yra išreiškusi nepritarimą tokiems planams.

Sovietinės okupacijos metais ir vėliau Lietuvoje yra buvę atvejų, kai katalikai ir liuteronai geravališkai dalijosi tuo pačiu sakraliniu pastatu, tačiau tai tik nepalankių aplinkybių nulemtos išimtys. Krikščioniškų konfesijų tarpusavio supratimas ir suartėjimas – ekumeninis procesas – negali būti spartinamas tokiomis priemonėmis kaip valdžios remiamas bendrų maldos namų kūrimas. Visiškai nederamas yra siūlymas intensyvėjantį ir sveikintiną tarpreliginį dialogą skatinti dirbtinai sutelkiant po vienu stogu skirtingas religines praktikas ir bendruomenes. Ydingas Santarvės rūmų planuose numatytas sakralinių erdvių ir įvairiųjų socialinių bei kultūrinių iniciatyvų sutapdinimas.

Kardinolas A. J. Bačkis apgailestauja dėl bandymų manipuluoti jo vardu ir pateikti visuomenei bei valdžios atstovams klaidinančią informaciją apie Bažnyčios vadovų požiūrį į Santarvės rūmų projektą.

Vilniaus arkivyskupijos kurija

Europos II lietuvių katalikų dvasininkų suvažiavimas

Kovo 25–28 d. Lietuvoje vyko Europos II lietuvių katalikų dvasininkų suvažiavimas, kuriame dalyvavo lietuviai kunigai, dirbantys sielovadoje su emigrantais Vokietijoje, Airijoje, Anglijoje, Punske, Kaliningrade, Novosibirske, taip pat atstovai iš Šv. Pranciškaus Mažesniųjų brolių ordino bei Jėzaus draugijos. Suvažiavimas prasidėjo kovo 25 d. vakarą Vilniaus Bernardinų bažnyčioje, kur Eucharistijos šventimui vadovavo Lietuvos Vyskupų Konferencijos delegatas rūpintis užsienio lietuvių sielovada prel. Edmundas Putrimas.

Kovo 26 d. suvažiavimo dalyviai meldėsi Vilniaus arkikatedros bazilikos šv. Kazimiero koplyčioje; homiliją pasakė LVK generalinis sekretorius mons. G. Grušas. Prel. E. Putrimo vadovaujami posėdžiai vyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos patalpose. Įvadinėje konferencijoje aptarta problema, kai išvykdami uždarbiauti emigrantai palieka Lietuvoje savo vaikus.

Per pamokslą arkivyskupas S. Tamkevičius, primindamas Paskutinės vakariinės įvykius, pabrėžė kunigų pašaukimą Kristaus dvasia tarnauti tikintiesiems, o tikinčiųjų – atsiliepti į savo ganytojų raginimą gyventi Kristaus šviesoje. Kalbėdamas apie pašaukimą tarnauti, arkivyskupas atkreipė dėmesį, kad tam pašaukti ir visi tikintieji, nes netarnaujantis žmogus yra gundomas viešpatauti. Kreipdamasis į kunigus, dėkodamas jiems už nenuilstamą įvairių kunigiškų pareigų atlikimą, ganytojas kvietė kunigystę priimti kaip dovaną ir galimybę tarnauti amžių Valdovui, kvietė būti gerais Kristaus pagalbininkais ir įrankiais jo rankose. Visus tikinčiuosius ganytojas ypač ragino melstis už kunigus, kad jie nepavargtų skelbti Gerąją Naujieną. „Per jus Viešpats išlieja savo malonę Dievo tautai: tebus tai paguoda, kad netuščiai tarnaujame ir vargstame“, – užbaigdamas homiliją broliams kunigams sakė arkivyskupas.

-kasp-

Kryžiaus kelio procesija

Kovo 21-osios – Didžiojo penktadienio – vakare Kauno arkikatedroje bazilikoje tikintieji gausiai dalyvavo Viešpaties kančios liturgijoje. Vėliau įvairių miesto parapijų tikintieji rinkosi prie Šv. arkangelo Mykolo (Igulos) bažnyčios. Čia 20 val. pradėta Kryžiaus kelio eisena tęsėsi Laisvės alėja ir Vilniaus gatve iki arkikatedros bazilikos. Kaip ir kasmet (šiomet jau šeštąjį kartą) eisenoje dalyvavo daugybė jaunų žmonių, šeimų, netgi su mažiausiais savo nariais, kurie ištvėringai žvarbų vakarą drauge su tėvais nešė degančias žvakes ir keliavo pėsčiomis pusantrios valandos trukusioje procesijoje.

Eisenai vadovavo ir šventąjį Kryžių nešė arkiv. S. Tamkevičius, procesijoje dalyvavo arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, įvairiose miesto parapijose tarnaujantys dvasininkai. Kauno kunigų seminarijos auklėtiniai nešė degančius fakelus. Kryžių lydėjo ir pašvęstojo gyvenimo kongregacijų seserys.

Stabtelėjus keturiolikoje stočių skaitiniais skaitė kun. Kęstutis Kėvalas, mąstymus – Jėzuitų gimnazijos moksleiviai, giedojo ses. Liucija Grybaitė FMA, ses. Celina Galinytė. Jėzaus Kristaus kančia pagerbta malda, giesme, susikaupimu ir apmąstyta šių laikų žmogaus akimis: Viešpaties kančios akivaizdoje prisiminti nūdienos žmonių nuopuoliai, atvedę Jėzų – iš begalinės meilės žmogui – į mirtį, kad mes turėtume galimybę amžinai būti su Dievu.

Kryžiaus kelio eiseną užbaigta arkikatedroje bazilikoje, kur arkivyskupas palaimino jos dalyvius šventojo Kryžiaus relikvija.

-kasp-

Įsteigta nauja parapija

Kovo 2 d., Jonavoje lankantis Šiluvos Švč. Mergelės Marijos paveikslo kopijai, Kauno arkivyskupo metropolito Sigit Tamkevičiaus dekretu oficialiai paskelbta apie naujos Šv. apaštalo Jono parapijos įsteigimą šiame mieste. Naujosios parapijos klebonu paskirtas Jonavos dekanato dekanas kun. Audrius Mikitiukas, jam paliekant eiti ir ankstesnes – Žemių Švč. M. Marijos Gimimo bei Jonavos Šv. apaštalo Jokūbo parapijų – klebono pareigas. Kun. A. Mikitiukas viešai prisiekė deramai vykdyti jam patikėtą klebonystės uždavinį.

Per šv. Mišias buvo paskelbtas ir naujos bažnyčios statybos komiteto narių sąrašas, kuriame minimos gerbiamų bei žinomų Jonavos miesto ir rajono gyventojų, politikų, verslininkų pavardės. Komiteto garbės svečiais paskelbti arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, koncerno „Achema“ valdybos pirmininkas Bronislovas Lubys ir Jonavos savivaldybės meras Bronislovas Liutkus.

Naujoji Šv. apaštalo Jono bažnyčia bus statoma Virbalų rajone. 2007 m. liepą vietoje, kur iškilis nauji Dievo namai, buvo pastatytas kryžius – naujosios parapijos bendruomenės ir gyvosios Bažnyčios vienybės simbolis. -bs-

Buvo pasidalyta įvairių kraštų patirtimi minėtu klausimu ir sielovadinėmis galimybėmis sprendžiant šią opią problemą. Vėliau buvo kalbėta ne tik apie sielovadines, bet ir apie ekonomines bei socialines tendencijas užsienyje, susijusias ir su mūsų tautiečių gyvenimu.

Suvažiavimo dalyvius aplankė kardinolas Audrys Juozas Bačkis, o kiek vėliau ir apaštališkasis nuncijus arkivysk. Peteris Stephanas Zurbriggenas. Ganytojai ne tik pasveikino susirinkusiuosius, bet ir tarė padrąsinantį ir dar labiau misionieriškai veiklai paskatinantį žodį. Susitikimų metu raginta kurti ilgalaikę ir trumpalaikę misionieriškosios veiklos strategiją ir ieškoti galbūt visiškai naujų būdų jai įgyvendinti.

Po pietų du pasauliečiai paliudijo apie savo misionierišką patirtį Baltarusijoje bei Kazachstane, Azerbaidžane ir Gruzijoje. Vėliau teol. dr. Artūras Lukaševičius perskaitė pranešimą „Misiologija šiandien“, kuriame įvardijo Lietuvos parapijose vyraujančias katalikiško gyvenimo sampratas bei pateikė praktinį modelį galimam emigravusių lietuvių sielovados planavimui. Prelegento mintis lydėjo svarūs atsakymai į suvažiavimo dalyvių gausius ir jiems aktualius klausimus.

Kovo 27 d. suvažiavimo dalyviai viešėjo Šiluvoje, kur vidurdienį šventė Eucharistiją su Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininku arkivyskupu Sigitu Tamkevičiumi SJ. Po pietų Jono Pauliaus II namuose arkivyskupas su atvykusiais kunigais kalbėjosi apie jiems svarbius sielovados reikalus, atsakinėjo į klausimus, pasidalijo savo patirtimi. Viešnage Šiluvoje užbaigė Kauno arkivyskupijos atstovo spaudai ir „Artumos“ žurnalo redaktoriaus fil. lic. Dariaus Chmieliausko pranešimas „Informacinių technologijų panaudojimo sielovadoje galimybės“.

Susirinkę dvasininkai baigė savo susitikimą kovo 28 d. Vilniuje, apibendrinami girdėtas mintis bei numatydami sielovadines gaires keleriems metams į priekį. Suvažiavimo darbą vainikavo iškilmingas Eucharistijos šventimas Dievo Gailestingumo šventovėje, vadovaujant Vilniaus arkikatedros bazilikos administratoriui kun. Ričardui Doveikai.

Prel. Edmundas Putrimas
Lietuvos Vyskupų Konferencijos delegatas rūpintis
užsienio lietuvių sielovada

Kaišiadorių vyskupijos kunigų susirinkimas

Kovo 5 d. Kaišiadoryse, Sielovados centre, vyko vyskupijos kunigų susirinkimas – nuolatinio ugdymo diena. Pirmojoje susirinkimo dalyje kalbėjo „Bažnyčios žinių“ redakcijos atstovai – vyr. redaktorius Gediminas Žukas, redaktoriai Kastantas Lukėnas ir Violeta Micevičiūtė. Pasak vyriausiojo redaktoriaus, jų atvykimo į kunigų susirinkimą tikslas – „Bažnyčios žinių“ grįžtamojo ryšio užmezgimas. Pradžioje trumpai pristatę „Bažnyčios žinių“ istoriją bei tai, į ką šiuo metu daugiausia orientuojamasi, redaktoriai patys klausė kunigų, ko jie pasigenda jiems skirtame leidinyje, ir atsakė į jų pateiktus klausimus. Buvo pasidalyta nuomonėmis apie homilijų publikavimo aktualumą, žinių iš parapijų pateikimo tvarką ir aktualumą; kunigai išreiškė pageidavimą, kad leidinyje būtų aptariami civiliniai teisiniai klausimai (susiję su Bažnyčia), prašė parengti Apaštalo Sosto dokumentų, spausdinamų

„Bažnyčios žiniose“, trumpas santraukas, pageidavo, kad „Bažnyčios žinios“ į parapijas būtų pristatomos plastikiniuose apvalkaluose – švarios, mat vėliau jas privalo saugoti parapijų archyvuose. Tikėtina, kad susitikimas buvo naudingas tiek redakcijos atstovams, tiek ir kunigams, turėjusiems progą pateikti nemažai klausimų ir pastabų.

Antroje susirinkimo dalyje Kaišiadorių vyskupijos kurijos kancleris kun. A. G. Tamošiūnas ordinario pavedimu kunigams pateikė parapijų statistinių duomenų apžvalgą. Statistinius duomenis iš parapijų kurija renka kasmet: klebonai privalo užpildyti specialius formuliarius – blankus ir pristatyti juos į kuriją. Remiantis šia informacija vėliau atsiskaitoma – pateikiama statistinė informacija Apaštalo Sostui. Apžvelgdamas praeitus metus, kurijos kancleris paminėjo keletą duomenų, kaip antai kiek parapijose administruota sakramentų, kokiomis programomis vadovaujantis rengiamasi įkrikščioninimo sakramentams, kuriose parapijose daugiausiai pakrikštyta ar sutuokta, kiek iš jų – parapijiečių. Pavyzdžiui, praeitais metais rekordiška daug aplankyta ligonių Molėtų parapijoje – net 454 asmenys, Birštono parapijoje – 180, Semeiškių – 158, Senosios Varėnos – 80, tiek pat šiose parapijose administruotas Ligonų patepimo sakramentas. Kaišiadorių parapijos bažnyčioje – katedroje šv. Mišiose sekmadieniais dalyvauja apie 1200 tikinčiųjų. 2007 m. Kaišiadorių vyskupijoje pakrikštyta 1665 asmenys (2006 m. – 1477), sutvirtinta – 909 (2006 m. – 702), priėmė pirmąją Komuniją – 1173 (2006 m. – 1313), palaiminta santuokų – 706 (2006 m. – 649). Parapijos, kuriose gyvena per 1000 gyventojų, pajamų iš aukų metinis vidurkis apie 17 000 litų, tiek pat, o kartais ir daugiau turima išlaidų.

Užbaigdamas savo pranešimą kun. A. G. Tamošiūnas atkreipė kunigų dėmesį į „Naujajame židinyje – Aiduose“ (2008 m., Nr. 1–2) paskelbtą Pauliaus Subačiaus publikaciją „Vigilija, kai rytas dar toli“ apie krikščionių gyvenimą Lietuvoje 2007 m., taip pat į Arturo Cattaneo knygą „Santuoka iš meilės“, kurią šiais metais išleido „Katalikų pasaulio“ leidykla. Jo nuomone, ši knyga praverstų besidarbuojančiam pastoracijoje kunigui kalbant sužadėtiniams apie Santuokos sakramentą, krikščionišką šeimą. Kurijos kancleris taip pat paminėjo naują katalikišką leidinį – gana plačios apimties žurnalą „Kelionė su bernardinais“, kurio pirmąjį numerį šį mėnesį išleido internetinis dienraštis „bernardinai.lt“.

Susirinkimo pabaigoje kalbėjęs vyskupo generalvikaras kun. dr. A. Jurevičius apžvelgė vyskupijos pastoracijos aktualijas, atkreipė kunigų dėmesį į deramą finansų tvarkymą parapijose, kitus klausimus. Susirinkimas baigtas, kaip įprasta, kurijoje pietumis su ganytoju. Po pietų kunigai sugiedojo vyskupui J. Matulaičiui gimtadienio proga *Plurimos annos*.

-kagt-

Vilniuje susitiks Europos jaunimas

Tarptautinės ekumeninės Taizé bendruomenės vadovai priėmė Vilniaus arkivyskupo kardinolo Audrio Juozo Bačkio kvietimą 2009 m. surengti Europos jaunimo susitikimą Lietuvos sostinėje. Į maldos, pokalbių ir bendravimo dienas „Pasitikėjimo piligrimystė Vilniuje“ gegužės 1–3 d. numatoma atvykiant apie 5 tūkstančius jaunuolių iš aplinkinių ir tolesnių šalių. Taigi susitikimas pagal užsienio svečių skaičių taps vienu didžiausių renginių Lietuvos tūkstantmečio ir Vilniaus – Europos kultūros sostinės metais.

Seminaras Caritas grupių vadovams

Kovo 1 d. Kaišiadorių vyskupijos Caritas organizavo seminarą „Jaunųjų savanorių grupių *Pumpurėliai* veikla parapijose: teoriniai ir praktiniai aspektai“. „Pumpurėliai“ – jau keletą metų Kaišiadorių vyskupijos Caritas vykdoma vaikų ir jaunimo savanoriška programa, kuria siekiama mokyti vaikus ir jaunimą teikti pagalbą vargstantiesiems, taip suteikiant galimybę įprasminti savo laiką, ugdytis savarankiškumą ir atsakomybę, įsitraukti į žmonių socialinių problemų sprendimą. Seminare, skirtame jaunųjų savanorių grupių vadovams, dalyvavo Aukštadvario, Kaišiadorių, Molėtų ir Žaslių parapijų jaunųjų savanorių grupelių vadovai. Dalyviai klausėsi teorinių ir praktinių pranešimų.

Pranešimus apie grupės sampratą skaitė Vytauto Didžiojo universiteto Socialinio darbo magistrantės Irma Motužytė ir Eglė Stankutė. Kaišiadorių vyskupijos jaunimo centro vadovė Jolanta Pupalaitytė seminaro dalyviams pristatė Bažnyčios dokumentus apie jaunimą. Savo pranešime prelegentė, remdamasi Bendruoju katechezės vadovu ir popiežiaus Benedikto XVI mintimis, pabrėžė, kad jaunuoliai nelaikytini vien katechezės objektu; jie iš tikrųjų yra „veiklūs, aktyvūs evangelizacijos dalyviai ir visuomenės atnaujinimo kūrėjai“. Kaišiadorių vyskupijos Caritas reikalų vedėja ses. Vincenta Slavėnaitė MVS pristatė ir aptarė Caritas jaunųjų savanorių ugdymo programą, kurioje numatomi vaikų ir jaunimo ugdymo plėtojant savanorišką veiklą tikslai ir uždaviniai bei konkretūs praktiniai žingsniai.

-kvc-

Susitelkimo diena Caritas savanoriams

Kovo 8 d. Kaišiadoryse surengta Kaišiadorių vyskupijos Caritas savanorių susitelkimo diena. Į ją susirinko Caritas savanoriai iš 13 vyskupijos parapijų – Kalvių, Kernavės, Vievio, Merkinės, Birštono, Molėtų, Bijutiškio, Senosios

Varėnos, Kaišiadorių, Pivašiūnų, Dusemenų, Jiezno ir Žiežmarių. Susitelkimo temai buvo pasirinkti Šv. Rašto žodžiai: „Eime, grįžkime pas Viešpatį“ (Oz 6, 1). Šia tema konferenciją vedė kun. dr. Algirdas Jurevičius, Kaišiadorių vyskupo generalvikaras. Po konferencijos Kaišiadorių katedroje vyko Švč. Sakramento adoracija, savanoriai turėjo galimybę atlikti išpažintį. Vėliau visi dalyvavo šv. Mišiose, kurias celebravo ir pamokslą pasakė kun. A. Jurevičius. Dvasinis susitelkimas užbaigtas agape, savanoriai išgyveno tarpusavio bendrystę, dalydamiesi žemiškuoju maistu, džiaugsmiais ir rūpesčiais tarnaujant artimui.

-kvc-

Susikaupimo diena

Kovo 8 d., šeštadienį, Kauno arkivyskupijos konferencijų salėje Švč. M. Marijos Rožinio bendruomenė, atsakingieji už Eucharistinio Jėzaus garbinimo Švč. Sakramento (studentų) koplyčioje ir Kauno arkikatedroje bazilikoje eigą surengė susikaupimo dieną „Marija – vilties Motina“. Jai vadovavo t. Jonas Emanuelis FJ.

Konferencijose nagrinėta naujoji popiežiaus Benedikto XVI enciklika *Spe salvi*, o paskaitininkas ragino klausti savęs, kiek talpi yra mūsų širdis, kokios talpos indai esame mes, kai einame ieškoti Dievo malonės. Pasak tėvo Jono Emanuelio, kuo labiau trokštame, tuo labiau esame pripildyti. Kuo troškimai didesni, tuo labiau plečiasi mūsų širdis. Jėzus duoda kryžių žinodamas, jog tai padės mums labiau mylėti Dievą ir viltis juo. Krikščioniškosios vilties mokymosi vietos, pasak tėvo, yra malda, kančia ir amžinybės troškimas. Marija savo laisvu apsisprendimu padovanojo pasauliui viltį, išgyvendama ją, todėl ji, kaip vilties Motina, yra ypač reikalinga mums. Ji gimdo mummyse amžinybės troškimą. Juk tikroji krikščioniškoji viltis – Dievas.

Vidurdienį toje pačioje konferencijų salėje buvo aukojamos šv. Mišios. Jas su rekolekcijų vedėju koncelebravo tėvas L. Zaremba SJ. Homilijoje t. Jo-

Susitikime dalyvaus Taizé bendruomenės prioras brolis Alois ir keletas kitų brolių, į teminius užsiėmimus jaunimo grupėms bus kviečiami dvasininkai, menininkai, rezistentai, visuomenės veikėjai. Bendrų maldu, pokalbių, pietų ir vakarienės vieta bus Vilniaus centras – senamiesčio bažnyčios, Katedros aikštė. Tikimasi, kad, kaip įprasta Taizé susitikimuose, daugumą svečių apsisototi pakvies Vilniaus krikščionių šeimos. Susitikimo idėją sveikina bei prie surengimo prisidės Vilniaus ir visos Lietuvos stačiatikių arkivyskupas Chri-zostomas bei Lietuvos liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis.

Kovo pradžioje Vilniuje apsilankę Taizé broliai ir susitikimą koordinuojančio arkivyskupijos Jaunimo centro bendradarbiai tarėsi su Jaunimo reikalų departamento pareigūnais, „Vilniaus – Europos kultūros sostinės“ renginių organizatoriais. Tikimasi, jog savivaldybės ir šalies vadovai padės atvykstantį jaunimą aprūpinti nemokamais visuomeninio transporto bilietais, suteiks kitą būtiną pagalbą. Pavyzdžiui, praėjusio naujametinio Taizé susitikimo Ženevoje metu į gatves buvo paleista 40 papildomų viešųjų autobusų. Džiaugdamiesi susitikimu Ženevos savivaldos vadovai akcentavo, kad jis padėjo pakeisti tradiciškai santūrų miesto įvaizdį, o „atvykę jauni žmonės yra rytdienos turistai“.

Ekumeninę bendruomenę mažame Burgundijos kaimelyje Taizé 1940 m. įkūrė brolis Roger. Čia visų konfesijų krikščionims bei ieškantiems tikėjimo žmonėms nuolat rengiami dvasinių gyvenimą bei solidarumą ugdatys susitikimai, kuriuose apsilankė ne vienas tūkstantis Lietuvos jaunuolių. Per Naujuosius Metus vis kitame mieste jau trisdešimt kartų surengti Europos jaunimo susitikimai, sutraukiantys po kelias dešimtis tūkstančių dalyvių. Kiek mažesnius tarptautinius susitikimus Taizé organizuoja įvairiu metu laiku visuose pasaulio žemynuose.

-vak-

Pirmoji „Socialinių seminarų“ ciklo tarptautinė konferencija

Kovo 15 d. surengta pirmoji „Socialinių seminarų“ ciklo tarptautinė konferencija „Įvadas į katalikų socialinį mokymą: krikščioniškai socialiai galvoti ir veikti“. Bendradarbiaujant su kolegomis vokiečiais Lietuvos *Caritas* pradėti „Socialiniai seminarai“ sulaukė nemažo būrio susidomėjusiųjų. Vytauto Didžiojo universiteto Katalikų teologijos fakulteto Didžiojoje auloje vykusioje konferencijoje pranešimus skaitė prof. dr. Antonas Rauscheris SJ ir dr. Christophas Boehras iš Vokietijos.

Lietuvos *Caritas* generalinis direktorius kun. Robertas Grigas, sveikindamas susirinkusius dalyvius, ne tik trumpai pristatė Lietuvos *Caritas* veiklą, bet ir pabrėžė, jog, norint pakeisti dabartinę socialinę situaciją Lietuvoje, pirmiausia būtina skatinti pozityvią visuomenės mąstymo kaitą. „Norime tapti įgalūs paveikti politinį, ekonominį, socialinį gyvenimą. Tačiau nesame visai naivūs ir žinome, kad dideli pokyčiai susidaro iš mažyčių dalykų kasdieniame žmogaus gyvenime“, – susirinkusiesiems kalbėjo Lietuvos *Caritas* vadovas.

Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, sveikindamas svečius, sakė, jog neužtenka vargstančiam žmogui kažką duoti – reikia keisti ir mąstymą. Jis kėlė mintį, jog galbūt vertėtų persvarstyti visą *Caritas* politiką, nes tai nebėra vien tik labdaros dalijimas vargstantiesiems kaip buvo anksčiau. „Politikams Bažnyčios paprastai prireikia prieš rinkimus. Bet nevil-tis

yra nuodėmė, todėl turime palaikyti viltį. Gyvenimą reikia statyti ne ant iliuzijos, nuodėmių, o ant tvirto Evangelijos vertybių pagrindo“, – kalbėjo arkivyskupas metropolitas.

Konferencijos svečius taip pat sveikino Kauno vicemeras Kazimieras Kuzminskas, Kauno savivaldybės Socialinių, šeimos ir jaunimo reikalų komiteto pirmininkė Loreta Kudarienė, LR Seimo narė Vincė Vaidevutė Margevičienė.

Prof. dr. Antonas Rauscheris SJ, skaitydamas pranešimą „Bažnyčios socialinis liudijimas kaip įnašas į konkrečių problemų sprendimą“, dalyvius supažindino su Bažnyčios socialinio mokymo istorija, pabrėždamas, jog Bažnyčios socialinis mokymas nėra vadovėlis, tai mokslas, kuris prasideda ten, kur yra žmogus – kaip atsakas į konkrečius vargo iššūkius. Bažnyčia viena pirmųjų pastebėjo socialines problemas pasaulyje ir ėmėsi jas spręsti. Profesorius, kalbėdamas apie platesnių grupių socialinį judėjimą, komentavo dar XIX amžiuje iškeltus teisingo atlygio, socialinės apsaugos, darbo teisės klausimus. „Vokietijos patirtis rodo, kad negalima laukti, kol valdžia tuos klausimus išspręs, būtina telktis ir patiems bandyti atstovauti savo interesams“, – sakė profesorius. Prelegentas taip pat minėjo popiežių Joną Paulių II ir jo viešnagę Lietuvoje 1993-aisiais. „Popiežius dėjo pastangas Evangeliją priartinti prie žmogaus, taip pat atkreipė dėmesį į Bažnyčios socialinio mokymo, kuris akcentuoja asmens orumą, teisingumą, solidarumą, svarbą“, – susirinkusiesiems priminė prof. dr. A. Rauscheris.

Dr. Christophas Boehras, skirtingai nei jėzuitas prof. A. Rauscheris, pranešime „Žmogaus samprata ir visuomenės santvarka“ apie Bažnyčios socialinio mokymo taikymą praktikoje akcentavo politinį matmenį. Pradėjęs klausimu, koks mūsų santykis su valdžia, ar mes, kaip rinkėjai, esame tik vertintojai, ar ir aktyvūs procesų dalyviai, jis bandė išskirti piliečių poreikius valdžios atžvilgiu ir būtina abipusių poreikių derinimą. Sykiu jis pabrėžė, jog visada būtina paisyti asmens orumo, teisingumo, nes būtent ant tokio pamato statydinama žmonėms tarnaujanti šalies ekonomika ir socialinė aplinka. Dr. Ch. Boehro mintis apie žmonių lygybę, socialinį teisingumą antruoju savo pranešimu „Socialinis teisingumas – globalizacija – sociali Europa?“ papildė prof. dr. A. Rauscheris.

Lektorių skaitytos paskaitos klausytojams sukėlė daug minčių, kuriomis jie galėjo pasidalyti konferencijos pabaigoje dar gerą valandą vykusioje diskusijoje. Lietuvoje Bažnyčios socialinis mokymas dar mažai pažįstamas ir beveik netaikomas socialinėje politikoje. Tačiau jo svarbą ir būtinybę suvokė visi susirinkusieji. „Dėsime pastangas, kad visi būsimeji Bažnyčios socialinio mokymo multiplikatoriai būtų įtraukti į socialinių sprendimų priėmimą“, – pažadėjo LR Seimo narė Vincė Vaidevutė Margevičienė.

Projekto tikslas – bendrapiliečių jautrumo socialiniams klausimams žadinti, perteikiant Katalikų Bažnyčios socialinio mokymo žinias bei supažindinant su krikščionių socialinėmis politinėmis pastangomis. Kursuose perteikiamų žinių skleidėjais savojoje aplinkoje panorą būti 37 dalyviai.

-Ici-

Paminėtas šv. Kazimieras – Lietuvos globėjas

Kovo 4 d. Kaune, Kristaus Prisikėlimo bažnyčios konferencijų salėje, filosofas, kultūrologas, leidyklos „Aidai“ direktorius Vytautas Ališauskas išsamiai

nas Emanuelis ragino pasitikėti Dievu, nuolat pasikliauti jo tėvišku gerumu, o jei nutolome – ryžtis kaskart sugrįžti. Grįžimas pas Tėvą, atsidavimas jo teisingai rankai ir gailėstingam bučiniui yra tikroji vilties išraiška. Baigdamas homiliją, tėvas Jonas Emanuelis ragino kiekvieną būti vilties žvaigždėmis. Susikaupimo diena baigėsi salėje rožinio malda ir Švč. Sakramento adoravimu. -np-

Rekolekcijos dėstytojams

Kovo 15–16 d. Šiluvoje apie 20 Kauno technologijos, Vytauto Didžiojo (VDU), Kauno medicinos (KMU) universitetų dėstytojų ir darbuotojų dalyvavo gavėnios rekolekcijose. Rekolekcijoms vadovavo VDU Katalikų teologijos fakulteto doktorantas, Kauno kunigų seminarijos dėstytojas kun. Vilius Sikorskas. Dvi dienos buvo skirtos įvairiems maldos – santykio su Dievu palaikymo ir atnaujinimo būdams: adoracijai, Graudiems veiksmams, rožinio Šviesos slėpinių malda, Apsireiškimo koplyčioje, Liturginių valandų malda, Sutaikinimo sakramento šventimui ir šv. Mišioms.

Pirmos dienos mąstymų ašis buvo Lozoriaus prikėlimo istorija. Kun. V. Sikorskas ragino mąstyti apie gyvenimą ir mirtį, per materialiosios – kūniškos – mirties pavyzdžius, atpažinti gyvenančius, bet mirusius dvasia, tačiau turėti viltį ir stengtis padėti jiems atrasti prisikėlimo kelią. Visame Šventajame Rašte vyrauja mintis, kad Dievas yra gyvųjų Dievas, ir Jis kiekvieną šaukia išeiti iš savo „kapo“. Sąmoningai ar ne kiekvienas žmogus priešinasi mirčiai. Dievo meilė neleidžia žmogui likti mirtyje, ką Dievas dovanojo, tą saugo mumyse. Mums tereikia pasirinkti prisikėlimo gyvenimą – draugystės su Kristumi gyvenimą. Vakarinio mąstymo metu buvo siūloma pažvelgti, atpažinti ir įvardyti pavojingiausias ydas: puikybę, pavydą, gašlumą, rūstumą, gobšumą, nesaikingumą valgant ir geriant, tingumą. Pasaulyje jos turi įvairius pavadinimus ir dažnai yra skatinamos. Dieną vainikavo šv. Mišios, jas koncelebravo kun. V. Sikorskas ir KTU kapelionas kun. Kastytis Šulčius.

Antros dienos konferencija buvo skirta popiežiaus Benedikto XVI enciklikos *Spe salvi* apmąstymui. Remdamasis ja, kun. V. Sikorskas siūlė ieškoti atsakymų į klausimus, ar tikėjimas tebėra mūsų gyvenimo atrama, kada ir kodėl jis prarandamas, ar žinojimas savaimė suteikia dorybę.

Verbų sekmadienio šv. Mišios prasidėjo procesija su verbomis į Jono Pauliaus II namų koplyčią. Jėzaus kančios pasakojimą dėstytojai skaitė vaidmenimis. Homilijoje kun. V. Sikorskas kalbėjo, kad Geroji Naujiena – Evangelija pasakoja apie ilgą skausmą ir mirtį. Kančioje atsiskleidžia įsimylėjusio Dievo paradoksas, kuriuo apaštalas Paulius remia savo skelbimą: nieko nenoriu žinoti kito, tik Kristų ir tą patį nukryžiuotą. Tik suklypdami prieš kryžių galime atrasti, kas yra Dievas. Per kryžiaus bedugnę atsiskleidžia Dievo meilė.

-sa-

Apdovanojimas

TV 3 organizuotoje ir per šv. Velykas vykusioje „Lietuvos garbės“ apdovanojimų ceremonijoje televizijos kanalo specialus prizas už pagalbą apsisprendžiant dėl donorystės buvo įteiktas Kauno medicinos universiteto klinikų kapelionui kun. Mindaugui Pukščiui. Didžiulis angelas yra skiriamas visam dvasininkų luomui ir simbolizuoja pagalbą artimiesiems sunkią minutę, kai reikalingas apsisprendimas paaukoti savo mirštančio artimo žmogaus organus. Tam apsispręsti dažnai padeda ligoninėje esantis kunigas.

Pasak kapeliono kun. M. Pukščio, donorystė – aukščiausia kilnumo ir savęs dovanojimo išraiška, kai, nepaisant netekties skausmo, suteikiama galimybė gyventi kitam žmogui.

-ež-

Keliais žodžiais

Šiluva. Kovo 13 d. piligriminę kelionę į Šiluvą surengė Kauno II dekanato parapijos. Dauguma piligrimų atvyko

papasakojo apie šv. Kazimiero gyvenimą, veiklą bei reikšmę mums. Kartu su tikinčiaisiais pranešimo klausėsi Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, vyskupas augziliaras dr. Jonas Ivanauskas, kurijos kancleris mons. Adolfas Grušas, klebonas mons. Vytautas Grigaravičius ir parapijos kunigai.

Pranešėjas atkreipė dėmesį į tai, kad pastaruoju metu šiam šventajam skiriamas kur kas didesnis dėmesys. Lietuvos bankas išleido monetą jo garbei, kuri buvo žaibiškai išparduota. Sovietmečiu šv. Kazimiero palaikai buvo ištremti, jo kultas slopintas, apie patį šventąjį prirašyta nebūtų dalykų. Ir dabar reikia laiko, vidinio dvasinio atsitiesimo, kad šv. Kazimieras iš tiesų atgimtų lietuvių širdyje. Toliau pranešėjas papasakojo apie šv. Kazimiero, Lietuvos kunigaikščio Gedimino proanūkio, gyvenimą. Jam ateityje buvo numatyta valdovo vieta, tačiau jis pasuko kitu keliu. Daug laiko skyrė Dievui, maldai. Pasakyti „ne“ savo aplinkai, kuri siūlė patogų gyvenimą, peržengti kanoninius barjerus ir eiti pas vargšus su meile, užuojauta, siekiant jiems padėti, – toks buvo šv. Kazimiero gyvenimas. Jis nedemonstravo savo pamaldumo, nepamokslavo. Svarbiausias jo bruožas – sakyti „ne“ blogiui ir „taip“ gėriui.

Po konferencijos prasidėjo iškilmingos šv. Kazimiero garbei skirtos šv. Mišios. Joms vadovavo arkivyskupas S. Tamkevičius SJ, koncelebravo vyskupai Juozas Preikšas ir Jonas Ivanauskas, mons. Adolfas Grušas ir keletas kunigų, atvykusių iš kitų Kauno parapijų.

Arkivyskupas homiliją pradėjo šventojo apaštalo Pauliaus žodžiais: „Aš iš tikrųjų visa laikau nuostoliu, palyginti su Kristaus Jėzaus, mano Viešpaties, pažinimo didybe. Dėl jo aš ryžausi visko netekti ir viską laikau sąslavomis, kad tik laimėčiau Kristų ir būčiau jame, nebeturėdamas nuosavo teismo...“ (*Fil 3, 8–9*). „Šie žodžiai gražiausiai tinka šv. Kazimierui, kurio užgimimą dangui šiandien švenčiame“, – sakė arkivyskupas, pabrėždamas, kad šv. Kazimieras turėjo kur kas daugiau progų ir galimybių negu šiandieninis žmogus palikti krikščionybės kelią. Aukštus postus užimantiems jis yra pavyzdys, kaip ne naudotis sau ieškoti, o tarnauti kitiems. „Švęsdami šią šventę, prašykime šv. Kazimiero drašos sau ir vieni kitiems, nes jos labai stokojame“, – sakė arkivyskupas.

-bv-

Konferencija vyrams

Kovo 8 d. Kaune Katalikų evangelizacijos centras trečią kartą į konferenciją pakvietė vyrus. Kauno arkivyskupijos jaunimo centro salėje vykusiame renginyje dalyvavo apie 80 vyrų iš visos Lietuvos. Konferenciją tema „Sivaldymas – iššūkis ir gyvenimo būdas“ vedė svečiai: Lietuvos Vyskupų Konferencijos generalinis sekretorius mons. Gintaras Grušas ir gydytojas psichoterapeutas Gintautas Vaitoška.

Mintis rengti tokias išskirtinai vyrams skirtas konferencijas Katalikų evangelizacijos centro darbuotojams kilo 2006 m. kovo 19 d., per Šv. Juozapo šventę surengus pirmą tokio pobūdžio renginį. Po šios konferencijos dalyviai sutartinai kreipėsi į centro komandą prašydami jų rengti dažniau. Diskutuojant su dalyviais, taip pat išryškėjo poreikis gilintis į svarbiausius dorinio gyvenimo principus.

Atsiliepdamas į šį poreikį, Katalikų evangelizacijos centras numatė keturių konferencijų ciklą, pavadintą „Didžiosios dorybės – krikščioniško asmens

pamatas“ ir aprėpiantį keturias didžiąsias dorybes. Kovo 8 d. vykusioje pirmojoje šio ciklo konferencijoje „Susivaldymas – iššūkis ir gyvenimo būdas“ gilintasi į susivaldymo dorybės vaidmenį kasdieniame krikščionio gyvenime. Konferencijoje buvo klausomasi svečių pranešimų, grupėse diskutuota, kuriose gyvenimo srityse dalyviams geriausiai sekasi praktikuoti šią susivaldymo dorybę ir kuriose – sunkiausia. Per kavos pertraukas dalyviai turėjo progą susipažinti, pabendrauti, pasikeisti nuomonėmis. Prieš šv. Mišias konferencijos svečiai bei joje dalyvavę kunigai skyrė laiko pokalbiams, išpažintims bei maldai su dalyviais. Konferencija baigėsi šv. Mišiomis. Joms vadovavo mons. Gintaras Grušas, koncelebravo kun. Donatas Žukauskas bei kun. Donatas Šukys.

-keci-

Mirė kunigas Vytautas Griganavičius (1925–2008)

Kovo 17 d. Kaune mirė Raseinių parapijos altaristas kunigas Vytautas Griganavičius. Kun. V. Griganavičius gimė 1925 m. sausio 9 d. Ukmergės apskrityje Kavarsko valsčiaus Ryklikų kaime, mokėsi Kavarsko pradžios mokykloje, 1933 m. išvyko mokytis į Ukmergės Antano Smetonos gimnaziją, o 1943 m. persikėlė į Anykščių gimnaziją, kurią baigė 1944 m. 1945 metais įstojo į Kauno kunigų seminariją. Ją baigęs, 1949 m. rugsėjo 25 d. išventintas kunigu.

Kadangi šventimų metu nebuvo baigęs viso teologijos kurso, iš pradžių paskirtas rezidentu Seredžiaus parapijoje. Baigęs visą seminarijos kursą, 1951 m. paskirtas Žemosios Panemunės parapijos klebonu, vėliau, 1957 m., – Skirsnemunės parapijos klebonu, tačiau dėl nuo jo nepriklausančių aplinkybių šių pareigų taip ir nepradėjęs eiti tapo Vilkijos parapijos vikaru. Formaliai eidamas šias pareigas, nuolat būdavo siunčiamas pavaduoti tai vienos, tai kitos parapijos klebonų, kol 1958 m. paskirtas Raudondvario parapijos klebonu. Po dvejų metų tapo Skirsnemunės parapijos klebonu. 1962–1963 m. darbavosi Gasčiūnų parapijos klebonu, 1963 m. paskirtas Bazilionų parapijos klebonu, 1968 m. – Dotnuvos parapijos, 1977 m. – Raseinių ir Kalnujų parapijų klebonu. Raseiniuose liko iki gyvenimo pabaigos – 1992 m. paskirtas Raseinių parapijos altaristu. 1998–2004 m. kartu ėjo Lyduvėnų parapijos administratoriaus pareigas.

Gyvenimo pabaigoje susilpnėjęs sveikatai, kunigas Vytautas Griganavičius apsigyveno savo namelyje Raseiniuose, tačiau visuomet stengėsi įsitraukti į pastoracinį darbą, uoliai klausydavo išpažinčių, noriai dalyvaudavo visuose atlaiduose, šiltai bendravo su parapijiečiais. Konfratūrų atmintyje visuomet išliko kaip šilto būdo ir geranoriškas žmogus.

Kunigas Vytautas Griganavičius buvo pašarvotas Raseinių parapijos bažnyčioje. Laidotuvių šv. Mišios buvo aukojamos kovo 19 d. Palaidotas Raseinių bažnyčios šventoriuje.

-Kn-

organizuotai, iš anksto pasirūpinę autobusais. Tarp atvykusiųjų buvo nemažai jaunimo. Švč. M. Marijos Gimimo bazilikoje pamaldose dalyvavo Kauno rajono Raudondvario gimnazijos, Domeikavos gimnazijos, Rumšiškių vyskupo Antano Baranausko vidurinės mokyklos moksleiviai, lydimi savo mokytojų. Per šv. Mišias Apsireiškimo koplyčioje ir bazilikoje giedojo Vilkijos, Domeikavos ir Raudondvario parapijų chorai. Eucharistijos liturgijai bazilikoje vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. Per pamokslą arkivyskupas kvietė, meldžiant Šiluvoje fizinės sveikatos, atverti Marijai ir savo dvasines žaizdas. „Į Dievo gailėstingumo šaltinį teveda Šiluvos Dievo Motina“, – sakė jis. Po pamaldų piligrimai dalijosi vaisėmis Jono Pauliaus II namuose.

-kasp-

Nauji leidiniai

Popiežius Benediktas XVI. Enciklika SPE SALVI apie krikščioniškąją viltį. – Kaunas: Katalikų interneto tarnyba, 2008. – 64 p.

Šventasis Tėvas naujojoje enciklikoje taupiais, bet talpiaisiais žodžiais aptaria krikščioniškąją viltį, jos sampratą Naujajame Testamente ir ankstyvojoje Bažnyčioje, krikščioniškojo tikėjimo-vilties pokytį Naujaisiais laikais, tikrąjį jos pavidalą. Išsamiai gvildenamos vilties mokymosi ir lavinimo vietos: malda, veikla ir kančia, teismas. Enciklikoje Dievo Motina Marija atskleidžiama kaip Vilties Motina.

VARTAI Į GYVENIMĄ

IV Velykų sekmadienis (A)

Apd 2, 14. 36–41; 1 Pt 2, 20–25; Jn 10, 1–10

Dažnai tenka kantriai palaukti, kol Šventoji Dvasia leidžia suvokti Viešpaties žodžių prasmę. Kai Jėzus kalbėjo mokiniams: „Kas pro vartus ateina, tas avių ganytojas. <...> Jis šaukia savašias avis vardais ir jas išsiveda. Išsivaręs visas saviškes, jis eina priešakyje, o avys paskui jį seka, nes pažįsta jo balsą“, jie veikiausiai nesuprato, ką tai galėtų reikšti. Nieko nuostabaus, nes šių ir daugelio kitų Jėzaus žodžių prasmę turėjo nušviesti Prisikėlimo rytas. Pirmoji tai patyrė Marija Magdaliėtė: ji pažino Mokytoją, kai šis ją pašaukė vardu. Tada suvokė, jog tuščias kapas yra vartai ir kad Viešpats iš tikrųjų ją pažįsta vardu. Po to jis atėjo pas mokinius, kurie iš baimės buvo užsirakinę duris. Viešpats paskelbė jiems ramybę ir išvedė į gatves. Šiandien girdėjome, kaip drąsiai Jeruzalėje Petras skelbia Prisikėlusįjį. Juk Viešpats sakė, kad taps vartais, pro kuriuos išves savo avis iš baimės, nelaisvės, nepasitikėjimo. Mokiniai kelyje į Emausą nujautė savo Ganytoją jau tuomet, kai jis aiškino jiems Raštą. Tačiau galutinai pažino Viešpatį jam laužant duoną. Juk jis buvo žadėjęs, kad per jį įėjusieji ras ganyklą, vienintelę, kur galima numalšinti alkį ir troškulį Viešpaties Kūnu ir Krauju. Tomui nepakako to, kad Viešpats Jėzus atėjo esant užrakintoms durims, nepakako ir ramybės palinkėjimo. Tomas pažino Viešpatį tik iš jo žaizdų, kurias palietė savo rankomis. Tik tas Ganytojas, kuris prisikėlė gyvenimo apstybei, gali dovanoti šią apstybę kitiems.

Nuo Velykų Dievo žodis mus kreipia, stiprindamas tikėjimą Jėzaus prisikėlimu. Apaštalų darbų pasakojimas apie Petro skelbimą ir trijų tūkstančių krikštą turi mus įtikinti, jog Viešpaties prisikėlimas yra istorinė tikrovė, reikliai įtraukianti kiekvieną iš mūsų.

Evangelistas Jonas pateikia palyginimą, o tai nėra dažna jo Evangelijoje, todėl jis įgyja ypatingos svarbos. Ši parabolė skiriama fariziejams, kurie tarėsi galį vesti kitus Viešpaties vardu, be to, pavydėjo Jėzaus populiarumo. Fariziejai nesupranta akivaizdžių jiems taikomų užuominų: „jie nesuprato, ką tai reiškia“. Galima būtų manyti, kad Jėzus leidžiasi į ginčą ir lygina save su fariziejais, tarsi jie būtų piktadariai, o jis teisėtas ganytojas. Tačiau Jėzus imasi aiškinti vieną palyginimo vietą. Jis neįrodinėja esąs teisėtas ganytojas, bet sako: „Aš esu vartai. <...> Kas eis pro mane, bus išgelbėtas.“ Jis pabrėžia, kad yra vartai, ir nė vienam žmogui neužveria išganymo galimybės. Tai galioja net jį atmetantiems fariziejams. Neįmanoma aiškiau atskleisti Jėzaus – Mesijo išskirtinumo. Tiems, kurie jį mato kaip konkurentą, Jėzus skelbia, jog

jis yra vieninteliai galimi vartai į išganymą. Visi turi eiti pro šiuos vartus, net ir tie, kurie pagal savo dvasinę kompetenciją, valdžią bei pareigas tikinčiųjų bendruomenėje atrodo esą išskirtiniai. Šis mokymas yra svarbus ir šiandien. Ar mes iš tikrųjų esame įsitikinę, kad joks kitas religinis vadovas ar mokytojas negali mūsų nuvesti į išganymą, kad vieninteliai vartai yra Kristus? Viešpats Jėzus šiandien aiškiai sako, jog nėra daugybės išganymo vartų, yra tik viena tiesa – pats Jėzus. Visi kiti vertingi tik tiek, kiek yra susiję su juo ar kyla iš jo.

Ganytojas pakviečia savo avis vardu. Jam avys nėra vien anoniminiai kolektyvo vienetai, galbūt suskaičiuoti ar sunumeruoti. Ganytojas su kiekvienu turi asmeninį ryšį ir vadina vardu. Jėzus prisistato. Jis yra avių vartai. Per jį ateinama į saugumą, į tėvynę, į amžinąjį gyvenimą. Mokiniai, sutikę Kristų ir radę jo vartus, „ateis ir išeis“, tačiau tai nereiškia, kad Kristus liks kažkur nuošalyje. Visur ir visada per Kristų artėjama prie Dievo, taip pat per Kristų einama į pasaulį. Krikščionis žino priklausąs Kristui, ir ta priklausomybė laiduoja jam saugią tėvynę. Jėzus supriešina tikrąjį ganytoją, kuris yra jis pats, ir vagis bei plėšikus. Tai žmonės, kurie į aptvarą patenka savo privačiais keliais, perlipę per aptvarą. Patekimo būdas rodo jų piktus tikslus. Jėzus taria griežtus žodžius: „Visi, kurie pirma manęs atėjo, buvo vagys, plėšikai.“ Tik Jėzus Dievo pasiūstas vykdyti išganymą ir dovanoti amžinąjį gyvenimą. Kalbėdamas apie piktuosius konkurentus Jėzus turi omenyje ne Mozę ar pranašus: jie taip pat buvo Dievo pasiūsti nurodyti ir atskleisti Mesiją. Kai kurie fariziejai stengėsi supriešinti Jėzų su Moze. Jėzus turi omenyje apsišaukėlius, netikrus pranašus, propagandistus, į Dievo vietą pretenduojančius valdovus. Tikrieji Jėzaus mokiniai turi imunitetą apsimitėlių atžvilgiu. Jie instinktyviai ginasi nuo tokių, kartais gražiai kalbančių ir kilniai atrodančių „gelbėtojų“. Tikrieji mokiniai pažįsta Jėzaus balsą, yra prie jo įpratę, jie neseka paskui svetimuosius.

Kiti du sekmadienio skaitiniai moko, kaip išlikti ištikimiems. Petras Apaštalų darbuose ragina „gelbėtis iš šitos iškrypusios padermės“ ir pasikrikštyti Jėzaus Kristaus vardu. Anot Petro, neįmanoma suderinti pasaulio dvasios ir tikėjimo į Kristų. Pasirinkti krikštą reiškia priimti mirtį su Kristumi ir būti atgaivintam kartu su juo. Tiems, kurie pasirinko Jėzų, reikia išverti iki galo, ir Petras aiškina, kaip turime išlikti kantrūs: „darydami gera ir kentėdami“. Petras plačiau nepaaiškina, kokius gerus darbus dera daryti priėmus krikštą. Galima suvokti, jog kiekvienas privalo daryti tai, ką mato esant gera savo srityje. Tačiau apaštalas pabrėžia, kad krikščioniui reikia „kantriai kentėti“. Kentėdami išgyvename virsmą per mirtį į prisikėlimą.

DIEVO DARBAI

V Velykų sekmadienis (A)

Apd 6, 1–7; 1 Pt 2, 4–9; Jn 14, 1–12

Sekmadieniais po Velykų Bažnyčia tvirtina mūsų tikėjimą Kristaus prisikėlimu, o šiandien Dievo žodis atskleidžia, kaip šis tikėjimas skleidžiasi tikinčiųjų bendruomenėje.

Pirmajame skaitinyje pasakojama apie diakonų tarnystės įsteigimą. Apaštalai, suvokdami, jog jų pagrindinė užduotis yra melstis ir skelbti Evangeliją, paskiria septynis vyrus diakono tarnystei. Tarp jų yra būsimasis kankinys šv. Steponas. Matoma, kad nuo pat pradžių Bažnyčia, skelbdama Dievo žodį, taip pat rūpinosi vargšais, ligoniais, žmonėmis, patiriančiais socialinę atskirtį. Apaštalai trokšta atsidėti savo pasauliui: malda ir žodžio tarnybai. Administravimas ir medžiaginė pagalba deleguojama kitiems. Tai nereiškia, kad tarnystė nesvarbi. Žodžio tarnyba gerai atliekama tuomet, kai apaštalai ją grindžia asmenine malda, o bendruomenėje vyksta tikra bendruomeninė liturgija.

Evangelijos skaitinyje Jėzus aiškina, kas jis yra mums ir kuo mes turėtume būti jam. Mes visi šiek tiek panašūs į vaikutį, droviai paklaususį kunigą, kokios spalvos Dievo akys. Kunigas nusišypsojo ir išmintingai atsakė: tokios mėlynos ir gražios, kaip tavo...

Jėzus yra tikras žmogus, panašus į mus viskuo, išskyrus nuodėmę; tuo pat metu jis yra dieviškos prigimties, vienesmis su Tėvu. Mums Jėzus yra Tėvo apsi-reiškimas. Mes esame jam Tėvo pavesti, ir jis nori, kad būtume su juo ten, kur jis yra, kad turėtume dalį Tėvo dovanotame gyvenime. Čia susiduriame su slėpiniu, kuris neįveikiamas vien žmogaus protu, bet atviras tikėjimo įkvėptam siekiui.

„Tikite Dievą, tikėkite ir mane!“ Mums gali kilti klausimas, kodėl Jėzus Kristus, kuris yra Dievas, kalba apie Dievą, tarsi jis būtų kitas, skirtingas nuo jo. Čia susiduriame su Įsikūnijimo slėpiniu, kai Dievas įžengia į laiką, erdvę, žmogiškąjį ribotumą. Dievo Sūnus nepalieldamas būti savimi nusižemino iki žmogiškosios tikrovės. Jėzus sako, kad jo regimasis asmuo labiau prieinamas gyvam tikėjimo aktui negu neregimasis Dievas. Nuostabu, kad mūsų tikėjimas į arti mūsų esantį Jėzų leidžia prisiliesti prie Nepasiekiamojo. Tikėdami Sūnų, įstengiame tikėti ir Tėvą.

„Tikite Dievą, tikėkite ir mane.“ Krikščionys tuo skiriasi nuo judėjų ar musulmonų, kad tikėdami Dievą tiki taip

pat Kristų. Dievas kalbėjo per Kristų ir apreiškė jį kaip savo Sūnų. Per Kristų ateinama į naują, kitokį tikėjimą Dievu. Kartais žmonės linkę nerūpestingai apibendrinti: „Visi tiki į vieną Dievą.“ Toks tariamas tikėjimo horizonto praplėtimas iš tikrųjų jį susiaurina ir nuskurdina. Negalime išsižadėti to Dievo apreiškimo, kurį mums atnešė Jėzus, išmokęs melstis „Tėve mūsų“. Mes visi neatšaukiamai gyvename po Kristaus gimimo.

Jėzus pažada mums buveinę savo Tėvo namuose. Tai nėra koks nors išnuomotas laikinas būstas. Tik namie galime jaustis saugūs, laisvi, pailsėti. Jėzus laiduoja, kad tarp daugelio buveinių jo Tėvo namuose yra ta, kuri skirta mums.

„Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas.“ Kristuje krikščionis randa kelią, per kurį jis peržengia beviltiškai uždarytas pasaulio sienas. Negana to, šis kelias, kuris yra pats Kristus, kviečia daryti pažangą, nepalieldamai judėti. Tikrumas atradus skatina ieškoti toliau.

Gyvoji tiesa nėra tai, kas įgyjama ar pasisavinama. Kuo dažniau susitinkame su Jėzumi, tuo labiau trokštame jį pažinti. Pažinti Kristų pirmiausia reiškia gyventi jame. Krikščionis realistiškai gyvena šiame pasaulyje, veikdamas ir dirbdamas panašiai kaip kiti žmonės, tačiau tikėjimas į Kristų įprasmina žemiškąją tikrovę, tarsi suteikia jai sielą.

Tiesa apie amžinąjį gyvenimą nėra „opiumas liaudžiai“, kuris turi vienus atitraukti nuo gyvenimo tikrovės, o kitiems, „nevykėliams“, suteikti bent truputėlį paguodos. Tiesa yra Evangelijos žinios pamatas. Apaštalas Paulius rašė: „Jei Kristus nebuvo prikeltas, tai tuščias mūsų skelbimas ir tuščias jūsų tikėjimas.“ Žvilgsnis į amžinybę neatitraukia mūsų nuo laikinųjų gyvenimo problemų sprendimo. Priešingai, žvelgiant į amžinybę, viskas tampa svarbu: nuo kasdienybės smulkmenų iki svarbiųjų gyvenimo apsisprendimų.

Išgirdus apie amžinojo gyvenimo pašaukimą, kyla klausimas, ką turime nuveikti žemėje. Ką reiškia pakartotinis Jėzaus raginimas „tikėkite“? Su šiuo raginiu tiesiogiai siejasi dvi užduotys. Pirmiausia turime skelbti Gerąją Naujieną. Bažnyčios laikas yra evangelizacijos kelionė per epochas, žemynus, kultūras kviečiant vis naujų kartų žmones į Dievo vaikų šeimą.

Kitas Kristaus mokiniams tenkantis uždavinys yra gailėstingumo darbai. Kelias į Dangaus karalystę veda per artimo meilę. Jei užsisiklėndžiame nuo žmonių, nematome jų vargo, nematysime ir kelio į Dievą.

Didysis tridienis Vatikane

(KAP, KAI) Trečiadienį prieš Didįjį tridienį vykusioje bendrojoje audien-cijoje Benediktas XVI pakvietė tiki-nčiuosius vidujai atsinaujinti ir susitai-kinti su Dievu bei žmonėmis. Pasak jo, Velykų žvakės simbolizuojama Velyknakčio šviesa yra kvietimas visiems tikintiesiems tapti taikos žmonėmis, nešti į pasaulį šviesą ir atleidimą. Popiežius sakė, kad pa-saulio tamsa turi būti nušviesta mei-lės galios. Dievo meilė yra stipresnė už piktojo ir mirties jėgas. Didžiojo tridienio šventimas prasidėjo Kriz-mos Mišiomis Šv. Petro bazilikoje. Mišiose dalyvavo apie 1600 Romos vyskupijos kunigų. Popiežius drau-gė su Mišiose dalyvavusiais kardi-nolais, vyskupais ir kunigais atnau-jino kunigystės pažadus, taip pat pašventino aliejus sakramentiniam patepimui. Savo homilijoje Benedik-tas XVI ragino kunigus rūpestingai ir pagarbiai atlikti liturginę tarnys-tę. Kunigiškosios tarnystės rutinoje slypi pavojus, kad dažnai sutinkama šventybė tampa įprastu dalyku. Pa-skutinės vakarienės atminimo Mišios buvo švenčiamos Šv. Jono Laterano bazilikoje. Benediktas XVI nuplovė dvylikai kunigų kojas. Homilijoje Be-nediktas XVI kalbėjo apie evangelinį Paskutinės vakarienės aprašymą, kai Jėzus plovė apaštalamis kojas. Popie-žius atkreipė dėmesį, kad šis gestas be apeiginio nuplovimo turi naują matmenį: Dievas nuvalo žmogų taip pat per savo žodį, per meilę, dova-nodamas save. Šiandienos žmonės, atsiverdami Dievo žodžiui ir mal-dingai su tikėjimu jį apmąstydami, taip pat išgyvena jo nuvalančią galią. Benediktas XVI nurodė dvi kojų nu-plovimo gesto prasmes: nuvalymo ir sektino pavyzdžio. Šventasis Tėvas pabrėžė, jog krikščionybė yra dova-na. Tik nuvalyta dvasia pajėgsime kasdien imtis meilės tarnystės, nuo-lat atleisdami vieni kitiems.

Didįjį penktadienį Šv. Petro bazilikoje vykusiose apeigose drauge su Šven-

tuuju Tėvu dalyvavo daug kardino-lų, vyskupų ir diplomatų. Homiliją pasakė popiežiaus namų pamokslininkas t. Raniero Cantalamessa. Pirmiausia popiežius tyloje suklypo prieš kryžių ir meldėsi. Bažnyčios maldavimai buvo išsakyti dešimčia kalbų, tarp jų arabų, lenkų, portu-galų, rusų, suahelių, vokiečių. Į kiekvieną maldavimą Benediktas XVI atsiliepė lotyniška malda pagal po Vatikano II Susirinkimo atnaujintą liturgiją. Pagal tradiciją Kančios istoriją aiškino popiežiaus namų pamokslininkas kapucinas t. R. Cantalamessa. Jis labiausiai akcentavo krikščionių vienybės temą. Pasak pamokslinin-ko, Bažnyčioje daug sėjant sulaukima mažo derliaus, nes galvojama tik apie savo Bažnyčią, savo vienuoliją ar savo bažnytinį judėjimą. Pamokslininkas priminė, jog nukryžiovimo metu dalijantis Kristaus drabužius jo tunika liko nesuplėšyta. Tai reiškia, kad žmonės, nors padaliję išorines regimosios Bažnyčios apraiškas, neįstengė padalyti jos vidinės Šventąja Dvasia grindžiamos vienybės. Pa-mokslininkas pabrėžė, jog egzistuoja dvejopas ekumenizmas: doktrininis, kuriuo rūpinasi Bažnyčių bei bažny-tinių bendruomenių vadovai, ir dvasinis, patikėtas visiems tikintiesiems. Pasak pamokslininko, aukščiausio lygmens ekumenizmas negali daryti pažangos, jei jis nelydimas dvasinio ekumenizmo. Šis ekumenizmas kyla iš atgailos bei atleidimo ir puoselėja-mas malda. Anot t. Cantalamessos, viena iš šio ekumenizmo pionierių yra neseniai mirusi fokoliarų judėji-mo įkūrėja Chiara Lubich. Būdingu naujųjų laikų ženklu pamokslinin-kas pavadino daugelyje Bažnyčių gyvuojantį charizminį atsinaujinimą. Pasak jo, tai yra Šventosios Dvasios ženklas, padedantis krikščionims atpažinti vienas kitą kaip Kristaus mokinius ir siekti vienybės. Pamati-nis skirtumas tarp krikščionių nėra skirtumas tarp katalikų, ortodoksų ar protestantų, bet skirtumas tarp žmonių, kurie tiki į Dievo Sūnų Kris-tų, ir tų, kurie jo netiki.

Didžiojo tridienio išvakarėse Vatika-no atstovas spaudai Federico Lom-bardi kategoriškai paneigė išankstines spekuliacijas, esą Benediktas XVI Didžiojo penktadienio liturgijoje loty-nų kalba išsakys „senosios vartose-nos“ liturginį maldavimą, kuriame meldžiama žydų atsivertimo. Jis taip pat patikino, jog Vatikano požiūriu šis maldavimas anaipol nėra ragi-nimas misionieriauti. Juo išreiškia-ma vien krikščionių viltis, jog laikų pabaigoje krikščionys ir žydai Jėzuje Kristuje bendrai išpažins Mesiją.

Didžiojo penktadienio vakare Koliziejuje Kryžiaus keliui vadovavo popiežius Benediktas XVI. Einant Kryžiaus kelią buvo apmąstomi Honkongo kardinolo Josepho Zen Ze-kiuno parengti meditacijų teks-tai. Pliaupiant lietuvių procesijoje da-lyvavo dešimtys tūkstančių žmo-nių. Kryžiaus kelią iš Koliziejaus transliavo 50 televizijos stočių. Be-nediktas XVI pirmąkart nėjo visos procesijos, bet laukė paviljone ant Palatino kalvos. Medinį procesijos kryžių nešė kardinolas Camillo Rui-ni, vienuolė iš Burkina Faso, Romos šeima, moteris invalido vežimėlyje, pranciškonas iš Šventosios Žemės, jauna kinų katalikė. 14 Kryžiaus ke-lio stočių meditacijų, nors tiesiogiai neminėdamas Kinijos, kardinolas Zen Ze-kiunas kalbėjo apie daugelyje pasaulio vietų vykstantį krikš-čionių persekiojimą, taip pat reika-lą gerbti religijos laisvę. Honkongo vyskupas ragino nuolat melstis už Bažnyčią ir jos ganytojus, kad jie iš-tvertų išbandymų valandą, taip pat visus akino nepaliaujamai tobulinti savo ištvermę ir ištikimybę Kristui.

Popiežius Benediktas XVI baigiamajame žodyje pabrėžė, kad kryžius padarė visus žmones broliais ir se-serimis, Kristui nėra rasių ar kultūrų skirtumo. Pasak popiežiaus, Kristus mirė, idant išlaisvintų visą žmoniją nuo Dievo nepažinimo, neapykan-tos ir keršto, nuo vergystės ir nuo-dėmės. Kryžius yra gyvybės šaltinis,

teisingumo ir tiesos mokykla, atleidimo ir gailestingumo visuotinis paveldas. Ištiestos Kristaus rankos yra atviros visiems žmonėms.

Velyknakčio liturgijos metu Šv. Petro bazilikoje susirinkus tūkstančiams tikinčiųjų, dalyvaujant trisdešimčiai kardinolų, daugeliui vyskupų bei kunigų, popiežius pakrikštijo septynis suaugusius katechumenus. Pamaldų pradžioje Benediktas XVI bazilikos prieangyje uždegė Velykų žvakę. Šiais metais ji buvo papuošta taikos balandžio simboliu. Velykų žvakės, procesijos būdu įneštos į tamsią baziliką ir perduotos kitiems tikintiesiems, liepsna vaizdavo Kristaus pergalę prieš mirtį. Popiežius Benediktas XVI pakrikštijo penkias moteris ir du vyrus iš Italijos, Egipto, Kamerūno, Kinijos, JAV ir Peru. Aidint giesmėms, popiežius pakrikštijo septynis kandidatus, kurie iš savo krikštavių gavo baltą šydą ir krikšto žvakę, uždegtą nuo Velykų žvakės. Po to pakrikštytiesiems buvo suteiktas Sutvirtinimo sakramentas. Tarp naujai pakrikštytųjų buvo iš musulmonų šeimos Egipte kilęs italų publicistas, dienraščio *Corriere della Sera* redaktoriaus pavaduotojas Magdi Allamas, krikštu gavęs Christiano vardą. Vatikano spaudos salė prieš pamaldas paskelbė apie šio žinomo žurnalisto krikštą. Atstovas spaudai t. F. Lombardi pabrėžė, jog Katalikų Bažnyčioje kiekvienas asmuo po nuodugnių ir asmeniškų ieškojimų, visiškai laisvai apsisprendęs ir po atitinkamo pasirengimo gali prašyti krikšto. Per kiekvieną Velyknaktį Šv. Petro bazilikoje pagal krikščioniškąją tradiciją krikštijami suaugusieji. Jis taip pat paaiškino, kad parenkant krikštijamuosius popiežius nedaro skirtumo tarp asmenų, visi laikomi lygiai svarbiais Dievo meilės akivaizdoje. Penkiasdešimt penkerių metų žurnalisto M. Allamo krikštas Italijoje sulaukė daugybės komentarų. Jis yra žinomas Vakarų ir islamo šalių santykių analitikas. Jau anksčiau jis atvirai kritikavo musulmonų funda-

mentalistus, kurie jam už akių paskelbė mirties nuosprendį. Šiam žurnalistui Italijos valdžia jau penkerius metus garantuoja policijos apsaugą. Benediktas XVI visus pakrikštytuosius pakvietė iš naujo atsigręžti į Kristų, tikrąją šviesą. Popiežius įspėjo: tamsa gali laikinai atrodyti patogi, nes joje galima pasislėpti ir pramiegoti savo gyvenimą. Pasak Benedikto XVI, Kristus atnešė šviesą, ir dabar žinome, kas yra Dievas ir koks jis yra. Atnaujinant Krikšto pažadus metai iš metų naujai įžiebiamą šviesą, tuo išreiškiant tikėjimą, jog „pasaulis ir mano gyvenimas kyba ne iš atsitiktinumų, bet iš amžino proto ar iš amžinos meilės“. Popiežius pabrėžė visų krikščionių bendrystę, pranokstančią vietos, kultūros ar socialinius atstumus. Benediktas XVI sakė: „Tikintys ir pakrikštyti žmonės niekad nėra vieni kitiems svetimi. Mus sieja Kristus kaip mūsų giliausia tapatybė. Krikščioniškasis tikėjimas yra taikos jėga ir pasaulio sutaukinimas. Per krikštą Kristus paima žmogų už rankos ir veda jį per šių laikų Raudonąją jūrą į išliekančią, tikrąjį gyvenimą.“

Velykų sekmadienį, nepaisydami vėjo ir lietaus, dešimtys tūkstančių žmonių Šv. Petro aikštėje dalyvavo Velykų Mišiose. Daugiau kaip šimtas televizijos stočių transliavo popiežiaus velykinį sveikinimą *Urbi et orbi*, pasakytą šešiasdešimt trimis kalbomis. Velykų liturgijos metu popiežius dėvėjo savo pirmtako Benedikto XV liturginius drabužius – šis popiežius dėl savo angažavimosi taikos labui Pirmojo pasaulinio karo metais gavo Taikos popiežiaus vardą. Velykų žinioje Benediktas XVI sakė, kad Kristaus mirtis ir prisikėlimas perkeitė istoriją, suteikdami žmogaus gyvenimui naują neišdildomą vertę bei prasmę. Popiežius pabrėžė, jog visai žmonijai reikia Kristaus. Popiežius minėjo regionus, kur būtina ieškoti sprendimų, laiduojančių gerį ir taiką: Darfūrą, Somalį, Šventąją Žemę, Iraką ir Libaną, taip pat Tibetą.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

mons. Gintaras Grušas
kun. Lionginas Virbalas SJ

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / kun. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Rimantas Kaunietis
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / mons. Arūnas Poniškaitis
Vilniaus arkivyskupija / diak. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Saulius Stumbra / Klaipėda
Laima Žimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
Faksas (37) 323 853
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Savanorių pr. 192
44151 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2008, „Bažnyčios žinios“